

REPUBLIKA HRVATSKA

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za gospodarstvo i regionalni razvoj

I N F O R M A C I J A

o stanju gospodarstva
Vukovarsko-srijemske županije

Vukovar, kolovoz 2017. godine

SADRŽAJ

	Stranica
1. UVOD	1
2. OSNOVE GOSPODARSKOG RAZVOJA	2
2.1. Opći podaci o Županiji	2
2.2. Gospodarski potencijali i mogućnosti razvitka	3
2.3. Poljoprivreda kao resurs i gospodarska grana	8
3. GOSPODARSKI TRENDOVI U REPUBLICI HRVATSKOJ I OKRUŽENJU	11
3.1. Makroekonomska kretanja i međunarodno okruženje Republike Hrvatske	11
3.2. Godišnji financijski izvještaji obveznika poreza na dobit kao osnova za makroekonomsku analizu gospodarstva Republike Hrvatske	13
3.3. Makroekonomski pokazatelji za 2016. godinu u Republici Hrvatskoj	14
3.4. Pokazatelji o poslovanju poduzetnika Vukovarsko-srijemske županije i usporedba s pokazateljima na državnoj razini	17
3.5. Analiza i usporedba rezultata poslovanja poduzetnika na razini NUTS2 regija, županija i gradova	30
3.6. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA REPUBLIKE HRVATSKE I VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE	39
3.6.1. Vanjskotrgovinska razmjena Republike Hrvatske u 2016. godini	39
3.6.2. Vanjskotrgovinska razmjena na razini Vukovarsko-srijemske županije	42
4. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	43
5. EVIDENTIRANE NEIZMIRENE OBVEZE	46
6. ZAPOSLENOST I NEZAPOSLENOST U REPUBLICI HRVATSKOJ I VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE	48
7. OBRTNIŠTVO U REPUBLICI HRVATSKOJ I VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI	52
8. ZAKLJUČNO	58

1. UVOD

Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave koja, u okviru svog samoupravnog djelokruga ima ulogu usklađivanja interesa gradova i općina u svom sastavu te poduzimanja aktivnosti uravnoteženog socioekonomskog razvoja Županije u cjelini.

Godišnjim programom rada Županijske skupštine predviđena je izrada Informacije o stanju gospodarstva na području Vukovarsko-srijemske županije. U ovom dokumentu daje se pregled stanja u gospodarstvu općenito i po pojedinim segmentima, odnosno djelatnostima koje su značajne za gospodarski razvoj Županije.

Određena područja iz nadležnosti Županije, a koja su predmet zasebnog izvješćivanja Županijske skupštine (poljoprivreda, međunarodna suradnja, poslovanje trgovačkih društava u kojima je Županija vlasnik ili suvlasnik, aktivnosti županijske razvojne agencije i dr.) u ovom dokumentu su obrađeni samo u mjeri koja je nužna za sagledavanje pozicije tog segmenta u sveukupnom gospodarstvu Vukovarsko srijemske županije.

Radi bolje ocjene postojećeg stanja i sagledavanja ostvarenih trendova po pojedinim sektorima gospodarstva prikazani su postignuti rezultati u 2016. godini, kao i u godinama relevantnim za komparativnu analizu i donošenje konkretnih zaključaka.

Da bismo dobili realniju sliku trenutnog stanja, u ovoj informaciji se mogu pronaći i podaci iz tekuće godine koje objavljuju institucije zadužene za praćenje stanja u gospodarstvu.

Za izradu ovog materijala korišteni su podaci Ureda državne uprave u VSŽ - Službe za gospodarstvo, Državnog zavoda za statistiku, Ureda za katastar i geodetske poslove, Financijske agencije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje – Područna služba Vinkovci, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatske gospodarske komore te Trgovačkog suda u Osijeku.

Svrha dokumenta jeste da prikaže aktualne trendove u gospodarstvu RH u odnosu na gospodarstva iz okruženja, kao i trendove unutar nacionalnog gospodarstva, odnosno poziciju Vukovarsko srijemske županije u okvirima istoga.

Tako uočeni trendovi i pokazatelji trebali bi biti osnova za donošenje odluka i strateških dokumenata, cilj kojih je oporavak, jačanje konkurentnosti i razvoj gospodarstva na ovim prostorima.

2. OSNOVE GOSPODARSKOG RAZVOJA

2.1. Opći podaci o Županiji

Vukovarsko-srijemska županija nalazi se na samom istoku Republike Hrvatske. Istočna granica sa Srbijom i južna s Bosnom i Hercegovinom ujedno je i državna granica Republike Hrvatske ukupne dužine 266,2 km, 148,2 km riječne granice uz Dunav i Savu te 118 km kopnene granice prema Srbiji.

Prostire se na površini od 2.448 km², a prema službenim rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. godine na području županije živi 179.521 stanovnika.

Županija sa sjedištem u Vukovaru obuhvaća 5 gradova (Vukovar, Vinkovci, Županja, Ilok i Otok) i 26 općina sa 84 pripadajuća naselja.

Županija je dio Panonske nizine iz koje se središnjim prostorom dižu uzvišenja diluvijalnog prapora. Prostor koji je melioriziran i pripravan za intenzivnu poljoprivrednu obradu, uglavnom je zastupljen plodnom crnicom. U razvijenoj hidrografskoj mreži na sjeverno istočnom dijelu dominiraju Dunav i Vuka, a na južnoj strani protječe rijeka Sava s pritokom Bosut u koji utječu rječice Biđ, Spačva i Studva.

Nadmorska visina zemljišta je u rasponu od 78m (Spačva) do 204m (Čukala), a visinska razlika iznosi 126 metara što Županiju čini izrazito nizinskim ravničarskim krajem.

Klima je umjereno kontinentalna sa hladnim zimama i toplim ljetima. Srednja godišnja temperatura je 11,2 °C. Srednji najtopliji maximum je 29,9 °C, a srednji minimum -12,2 °C. Prosječna godišnja količina oborina je 660 mm.

2.2. Gospodarski potencijali i mogućnosti razvitka

Gospodarske potencijale Županije predstavljaju prirodni resursi i to poljoprivredne obradive površine, šume, nalazišta nafte i plina, pijeska i šljunka, vodni tokovi i zemljopisni položaj, kao i instalirani proizvodni i uslužni kapaciteti, visokovrijedni ljudski potencijal, te etno i eko-vrijednosti.

Tlo, blaga kontinentalna klima i povoljan godišnji raspored oborina ovog podneblja omogućava kvalitetnu poljoprivrednu proizvodnju. Ratarske površine su meliorirane i komasirane i omogućuju strojnu obradu i visoke prinose. Glavni proizvodi su: pšenica, kukuruz, suncokret, soja šećerna repa, duhan i povrće. U stočarskoj proizvodnji najzastupljenije je svinjogojstvo i govedarstvo.

Poljoprivredne površine zauzimaju 149.703 ha ili 61,1% površine Županije od kojih se 93,4% odnosi na oranice, dok ostatak otpada na pašnjake, livade, vinograde i voćnjake.

Ukupne šumske površine s nadaleko poznatim Spačvanskim bazenom zauzimaju 69.398 ha što čini 28,4% površine županije i uglavnom su zastupljene glasovitim slavonskim hrastom lužnjakom, poljskim jasenom i običnim grabom, dok na neplodno tlo i trstike otpada 25.674 ha što čini 10,5% površine Županije.

Bogatstvo raspoložive drvene mase od oko 19 mil. m³ u šumama županije i godišnji sječivi etat, koji iznosi oko 344.000m³ bruto drvene mase, dobre su osnove za daljnji razvitak drvoprerađivačke industrije, poglavito proizvodnje finalnih proizvoda i namještaja.

Bogata nalazišta kvalitetne gline, šljunka i pijeska omogućila su razvitak industrije građevinskog materijala, posebno opekarstva.

Veliki prirodni resursi kojima obiluje Županija su nafta i zemni plin. Eksploatacijska polja nafte i plina nalaze se u istočnom dijelu Županije (Đeletovci, Privlaka i Ilača). Godišnja proizvodnja iznosi oko 60.000 t nafte te oko 5,5 mil. m³ plina.

Povoljan zemljopisni položaj Županije, koja predstavlja značajnu prometnu transversalu u smjeru istok-zapad i sjever-jug te znatno razvijen cestovni, željeznički i riječni promet, velika su prednost ovog kraja vezano uz otvaranje prema istočnoeuropskim tržištima. Potrebno je istaknuti autocestu Zagreb – Lipovac, rijeku Dunav te riječnu luku Vukovar.

Raspoložive poljoprivredne površine omogućavaju intenzivnu ratarsku i stočarsku proizvodnju. Na području Županije kvalitetno su strukturirani kapaciteti, koji zahtijevaju stalnu tehnološku modernizaciju te proširenje opsega i strukture proizvodnje, za proizvodnju šećera i špirita, mlijeka i mliječnih proizvoda, mlinsko-pekarskih proizvoda, mesa i suhomesnatih proizvoda, prerađevina od voća i povrća, stočne hrane te doradu i preradu sjemena kao i drugi spomenuti, odnosno nespomenuti kapaciteti privatnog poduzetništva koji sve više dobivaju na značaju.

Pored instaliranih kapaciteta oslonjenih na raspoloživu sirovinsku osnovu kao logičan razvojni slijed događanja, uvjetovan s jedne strane tradicijom, a s druge strane željom za kvalitetnijom izmjenom strukture gospodarstva, sagrađeni su još kapaciteti u metalo-prerađivačkoj industriji, kapaciteti za proizvodnju pokrivača i proizvoda tekstilne industrije te kapaciteti za proizvodnju predmeta od krzna i kože, odnosno kožne obuće i krznene konfekcije.

Značajniju ulogu za cjelokupni razvoj Županije svakako bi trebao imati i ljudski potencijal. Radni kontigent stanovništva (15-64 godina) u strukturi stanovništva sudjeluje sa 65.9% odnosno 118.382, dok je na razini RH taj udio nešto povoljniji i iznosi 67,1%.

Prirodne ljepote kraja, uz bogatu slavonsku šumu koja skriva brojne vrste visoke i niske divljači, bogatstvo vodnih tokova raznovrsnom kvalitetnom ribom, pružaju odlične pretpostavke za razvoj kontinentalnog, lovnog, ribolovnog, izletničkog i avanturističkog turizma. Bogata kulinarska ponuda podneblja osnova je razvoja i kvalitetne ponude ugostiteljstva i hotelijerstva.

POPIS STANOVNIŠTVA PO OPĆINAMA I GRADOVIMA (za 2011.godinu)

Tablica br. 1

Red broj	GRAD – OPĆINA	POPIS 1991.	POPIS 2001.	POPIS 2011.	INDEKS 2011/2001
1.	Grad Vukovar	46.543	31.670	27.683	87,4
2.	Grad Vinkovci	38.580	35.912	35.312	98,3
3.	Grad Ilok	9.748	8.351	6.767	81,0
4.	Grad Županja	14.435	16.383	12.090	73,8
5.	Grad Otok	7.924	7.755	6.343	81,8
6.	Općina Andrijaševci	4.031	4.249	4.075	95,9
7.	Općina Babina Greda	4.205	4.262	3.572	83,8
8.	Općina Bogdanovci	3.167	2.366	1.960	82,8
9.	Općina Borovo	6.442	5.360	5.056	94,3
10.	Općina Bošnjaci	4.426	4.653	3.901	83,8
11.	Općina Cerna	4.742	4.990	4.595	92,1
12.	Općina Drenovci	7.202	7.424	5.174	69,7
13.	Općina Gradište	3.297	3.382	2.773	82,0
14.	Općina Gunja	5.176	5.033	3.732	74,2
15.	Općina Ivankovo	8.268	8.676	8.006	92,3
16.	Općina Jarmina	2.629	2.627	2.458	93,6
17.	Općina Lovas	2.231	1.579	1.214	76,9
18.	Općina Markušica	3.712	3.053	2.555	83,7
19.	Općina Negoslavci	1.682	1.466	1.463	99,8
20.	Općina Nijemci	6.965	5.998	4.705	78,4
21.	Općina Nuštar	6.612	5.862	5.793	98,8
22.	Općina Privlaka	3.501	3.776	2.954	78,2
23.	Općina Stari Jankovci	6.617	5.216	4.405	84,5
24.	Općina Štitar	-	-	2.129	-
25.	Općina Stari Mikanovci	3.400	3.387	2.956	87,3
26.	Općina Tompojevci	3.284	1.999	1.565	78,3
27.	Općina Tordinci	2.868	2.251	2.032	90,3
28.	Općina Tovarnik	4.240	3.335	2.775	83,2
29.	Općina Trpinja	7.672	6.466	5.572	86,2
30.	Općina Vođinci	2.099	2.113	1.966	93,0
31.	Općina Vrbanja	5.543	5.174	3.940	76,1
UKUPNO:		231.241	204.768	179.521	87,7

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Podaci o broju stanovnika prikupljeni popisom 2011. godine ne mogu se neposredno uspoređivati s podacima popisa iz 2001. godine, budući je u međuvremenu došlo do promjene u statističkoj definiciji ukupnog stanovništva.

Popis je izvršen u skladu s međunarodnim standardima te je unatoč tomu prikazan indeks usporedbe s prethodnim popisom. Iz prezentiranih podataka je razvidno znatno smanjenje ukupnog broja stanovnika od čak 12,3% u odnosu na stanje iz 2001. godine.

U svim gradovima i općinama bilježi se smanjenje broja stanovnika, te je ono najizraženije u općini Drenovci gdje je zabilježeno smanjenje 31,3%.

**STANOVNIŠTVO VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
STARO 15 I VIŠE GODINA, PREMA SPOLU I
ZAVRŠENOJ ŠKOLI, POPIS 2011.**

Tablica br. 2

STUPANJ OBRAZOVANJA/VRSTA ŠKOLA	UKUPNO (starije od 15 godina)	S P O L		struktura %
		muški	ženski	
UKUPNO	149.070	71.128	77.942	100,0
BEZ ŠKOLE	5.187	871	4.316	3.5
1-3 RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE	1.474	379	1.095	1.0
4-7 RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE	8.813	3.014	5.799	5.9
OSNOVNA ŠKOLA	45.156	19.406	25.750	30.3
SREDNJE ŠKOLE ¹⁾ – UKUPNO	74.176	40.471	33.705	49.7
VISOKO OBRAZOVANJE- UKUPNO	14.089	6.897	7.192	9.5
- STRUČNI STUDIJ ²⁾	6.403	3.076	3.327	-
- SVEUČILIŠNI STUDIJ ³⁾	7.624	3.780	3.841	-
- DOKTORAT	65	41	24	-
NEPOZNATO	175	90	85	0.1

1) Obuhvaćene su sve srednje škole

2) Obuhvaćene su sve više škole, (VI) stupnjevi fakulteta te stručni studiji po Bologni.

3) Obuhvaćeni su svi fakulteti, umjetničke akademije, svi sveučilišni studiji po Bologni te magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij

Izvor: Državni zavod za statistiku

Kao što je i razvidno iz tabelarnog pregleda u Županiji evidentirano je 5.187 osoba bez škole što predstavlja 3,5 % stanovništva starijeg od 15 god. U odnosu na 2001 god. to je učešće smanjeno, 2001. god je ono bilo 5,3%. Nažalost, Županija i nadalje ima relativno više osoba bez škole nego prosječno u državi budući je to učešće u RH u 2011 god. 1,7%. U posljednjih 10 god. povećao se broj stanovnika sa završenom srednjim te visokim obrazovanjem. Unatoč povećanju broja stanovnika sa završenim srednjim i visokim obrazovanjem, Županija i nadalje zaostaje za prosjekom RH. Naime u Županiji je 49,7% stanovništva sa završenom srednjom školom dok je na razini RH to učešće 52,6%. Što se tiče onih sa završenim visokim stupnjem obrazovanja, Županija znatno zaostaje za prosjekom RH budući je učešće visokoobrazovanih 9,5%, a na razini države je 16,4%.

Napominjemo kako po metodologiji (stanovništvo staro 10 i više godina) u Županiji je nepismenih 2583 odnosno 1,6%, dok je u RH 32032 nepismenih ili 0,8%.

VUKOVARSKO – SRIJEMSKA ŽUPANIJA
Stanje površina po katastarskim kulturama po gradovima i općinama za 2015. godinu

Tablica br. 3

R. br.	Naziv grada ili općine	UKUPNA POVRŠINA (ha)	PODJELA PO KULTURAMA								
			oranice ha	voćnjaci ha	vinogradi ha	livade ha	pašnjaci ha	Ukupno poljop. zemljište ha	šume ha	trstici ha	neplodno ha
1.	VUKOVAR	10.019	5.741	75	295	26	280	6.417	1.300	63	2.239
2.	VINKOVCI	9.421	4.636	105	20	48	39	4.848	2.629	0	1.944
3.	ŽUPANJA	5.005	2.386	34	0	21	117	2.558	1.460	0	987
4.	ILOK	12.893	6.075	158	1.217	79	506	8.035	3.295	23	1.540
5.	OTOK	13.615	6.056	49	0	16	176	6.297	6.247	0	1.071
6.	ANDRIJAŠEVCI	3.962	2.640	58	2	1	5	2.706	756	0	500
7.	BABINA GREDA	8.017	4.832	128	0	165	351	5.476	1.428	0	1.113
8.	BOROVO	2.813	1.779	23	29	0	198	2.029	274	0	510
9.	BOGDANOVC	5.175	4.141	64	41	5	159	4.410	431	17	317
10.	BOŠNJACI	9.496	4.801	68	0	34	88	4.991	3.590	0	915
11.	CERNA	6.925	3.567	29	0	98	47	3.741	2.495	0	689
12.	DRENOVCI	20.002	9.180	78	0	36	240	9.534	8.564	0	1.904
13.	GRADIŠTE	5.761	3.632	92	1	54	48	3.827	1.375	0	559
14.	GUNJA	3.105	1.774	22	0	34	21	1.851	683	0	571
15.	IVANKOVO	10.343	6.720	593	13	52	116	7.494	1.854	8	987
16.	JARMINA	1.294	1.034	107	4	0	11	1.156	0	0	138
17.	MARKUŠICA	7.345	6.092	63	4	53	254	6.466	331	15	533
18.	LOVAS	4.252	3.178	43	171	0	123	3.515	235	3	499
19.	NEGOSLAVCI	2.121	1.850	16	10	0	19	1.895	7	64	155
20.	NIJEMCI	22.469	9.767	104	33	14	104	10.022	10.728	0	1.719
21.	NUŠTAR	4.335	3.413	86	18	26	37	3.580	270	33	452
22.	PRIVLAKA	5.241	2.931	13	0	3	35	2.982	1.875	0	384
23.	STARI JANKOVCI	9.516	6.015	30	24	26	112	6.207	2.577	1	731
24.	STARI MIKANOVC	5.450	2.172	52	10	7	166	2.407	2.675	0	368
25.	ŠTITAR	4.012	1.850	51	0	75	177	2.153	1.307	0	552
26.	TOMPOJEVCI	7.216	5.203	38	51	0	86	5.378	1.176	237	425
27.	TORDINCI	5.016	3.858	14	14	0	107	3.993	528	0	495
28.	TOVARNIK	6.456	5.384	89	48	25	79	5.625	302	6	523
29.	TRPINJA	12.275	10.292	170	43	19	489	11.013	340	0	922
30.	VOĐINCI	2.127	1.407	64	6	1	41	1.519	420	0	188
31.	VRBANJA	19.098	7.452	42	0	16	68	7.578	10.246	45	1.229
	UKUPNO	244.775	139.858	2.558	2.054	934	4.299	149.703	69.398	515	25.159

Izvor: Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Vukovar

2.3. Poljoprivreda kao resurs i gospodarska grana

Poljoprivredno zemljište i poljoprivreda kao djelatnost, strateški su resursi ukupnog gospodarstva Vukovarsko-srijemske Županije i iz tog razloga, u ovom dokumentu se razmatra zasebno od drugih grana i djelatnosti.

Budući da se Skupštini Vukovarsko-srijemske županije podnosi posebno izvješće o stanju, trendovima i perspektivama poljoprivrede kao gospodarske grane u Županiji, u okviru ove informacije navode se samo najznačajniji podaci, trendovi i značajke koji su se događali tijekom 2016. godine.

Poljoprivreda ima važnu ulogu u svakom razvijenom gospodarstvu, pa tako i u gospodarstvu RH. Posebno je važan njezin utjecaj na okoliš, ali i na druge gospodarske djelatnosti, prije svega na prehrambeno prerađivačku industriju, turizam, te na trgovinu, energetiku, promet, kemijsku industriju i mnoge druge.

Učestale vremenske neprilike sve snažnije izlažu primarnu poljoprivrednu proizvodnju rizicima koje je teško, u pravilu nemoguće izbjeći, pa su štete postale svakodnevica. Ukupne štete od elementarnih nepogoda u zadnjih 20 godina kreću se od 400 milijuna pa do 4 milijarde kuna i uvijek najznačajnije strada primarna poljoprivredna proizvodnja i seoski prostor. Tako je i u našoj Županiji.

Problemi velike većine naših poljoprivrednih gospodarstava su nedostatne aktivnosti i relativno mali dohodak poljoprivrednog gospodarstva, a k tome još i razina znanja, dobna struktura, a svakako i neorganiziranost poljoprivrednika i poljoprivrednih gospodarstava.

Niska dohodovnost i akumulativnost poljoprivredne proizvodnje, te veliki utjecaj uvoznih, trgovačkih lobija, na tržištima prodaje, za posljedicu su imali izostanak investicija, što je opet bitno je utjecalo na mogućnost restrukturiranja ove gospodarske grane i uspješnijeg korištenja postojećih potencijala, kako proizvodnih pogona, tako i tla i voda.

U Republici Hrvatskoj je krajem 2016. g. registrirano 165.139 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, a u Vukovarsko-srijemskoj županiji se krajem 2016. godine prema tipu poljoprivrednog gospodarstva, poljoprivredom kao osnovnom djelatnošću bavilo 7.124 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, 256 poljoprivrednih obrta, 116 trgovačkih društava, 37 zadruga i 13 ostalih gospodarskih subjekata.

U strukturi prevladavaju mala i srednja gospodarstva s površinom do 20 hektara, kojih je u postocima 76,59%, a obrađuju svega 23,02% poljoprivrednih površina .

Drugu grupaciju čine poljoprivredna gospodarstva od 20 do 1.500 hektara gdje 16,83% poljoprivrednih gospodarstava obrađuje 64% poljoprivrednog zemljišta.

Ostale dvije kategorije su poljoprivredna gospodarstva bez zemlje (6,53%) i 3 velika poljoprivredna gospodarstva s više od 1.500 hektara koji obrađuju 12,98% ukupnog poljoprivrednog zemljišta.

Ukupne **poljoprivredne površine** u Županiji su **149.703 hektara** od čega su 139.858 oranice, 4.299 ha pašnjaci, 934 ha livade, 2.054 ha vinogradi, te 2.558 ha voćnjaci.

U **strukturi ratarske proizvodnje** u 2016. godini najzastupljenije kulture su bile pšenica koja je bila zasijana na 33.089 ha (25,6%), kukuruz – 25.842 ha (20,0%), soja – 23.658 ha (18,3%), suncokret – 12.134 ha (9,4%), pivski ječam sa 8.221 ha (6,4%) i šećerna repa – 6.234 ha (4,8%).

U Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2016. godini otkupljene su robe, čija je vrijednost bez poticaja i bez PDV-a, po tržišnim cijenama iznosila oko **837 mil. kuna**. Uočljivi su u ratarskoj proizvodnji u 2016. godini visoki i kvalitetni prinosi svih kultura osim kod suncokreta, te rast vrijednosti proizvodnje od oko desetak posto u odnosu na prethodne godine.

Povrće se u 2016. godini proizvodilo na **1.959 hektara**, a najzastupljenije kulture su bile – grah (347 ha), luk (310 ha), kukuruz šećerac (221 ha), lubenice (190 ha), grašak (142), merkantilni krumpir (121 ha), kupus (88 ha), šparoge (88 ha), tikva uljarica (75 ha), mrkva (54 ha), luk češnjak (38 ha), paprika (36 ha) i dr.

Voćarska proizvodnja bila je organizirana na **1.512 hektara**, a najzastupljenije voćarske kulture su bile jabuka (417 ha), višnja (297 ha), šljiva (270 ha) itd.

U proizvodnji voća i povrća u Županiji u 2016.-oj godini, nakon višegodišnjeg povećanja zasađenih hektara, primjetno je ne tako veliko, ali ipak uočljivo smanjenje nasada.

No, i ove iskazane površine pod nasadima voća i povrća svakako predstavljaju ozbiljan proizvodni i gospodarski potencijal, budući da se radi o robama koje su istovremeno i trgovačka roba i sirovina za prerađivačku industriju.

Izgradnja logističkih kapaciteta za skladištenje, prihvata, sortiranje, pakiranje i daljnju distribuciju, prilika je za realizaciju novih investicijskih projekata, a pogotovo u kontekstu korištenja različitih oblika potpora i bespovratnih sredstava iz EU fondova.

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u Vukovarsko-srijemskoj županiji 2016. godine je bilo ukupno **1.269 vinograda, na ukupno 1.687 hektara, i na njima je bilo zasađeno 7,6 milijuna trsova**.

Od ukupno navedenih površina pod vinogradima, 980 hektara je u vlasništvu OPG ili obrta, 658 hektara u vlasništvu je trgovačkih društava, a sa 49 hektara gospodare i vlasnici su zadruge.

Teritorijalno gledano, ova poljoprivredna djelatnost u našoj županiji je koncentrirana na relativno malom prostoru (Grad Ilok), budući se čak 82% vinograda (1.385 ha) nalazi na području Iloka, Šarengrada, Bapske i Mohova.

U proizvodnji dominira vinska sorta graševina i to na 58,9% (975 ha) površina pod vinogradima, zatim traminac na 8,8%, frankovka na 8,6%, rajnski rizling na 7% površina, i tako dalje.

Godišnja proizvodnja vina u Županiji za 2016. g. se procjenjuje na oko **7,5 mil. litara vina**, a instalirani **podrumski kapaciteti na 15,6 mil. litara.**

Proizvodnja stolnog grožđa u Vukovarsko-srijemskoj Županiji je slabo zastupljena i odvija se na tek 10-ak hektara.

U 2016. godini su proizvođačima s područja Vukovarsko-srijemske županije **isplaćene potpore za biljnu proizvodnju** u iznosu od **279,13 mil. kuna**, dok je isplaćeni iznos za **2015. godinu bio 287,54 mil. kuna ili 8,41 mil. kuna više.**

Ovdje također moramo naglasiti da je isplaćeno i **153,7 mil. kuna ostalih potpora**, među kojima su najznačajnije program osnovnih plaćanja (51,4 mil.kn), plaćanja za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš (35,9 mil.kn), te financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za RH – 69,8 mil. kn.

O značaju poljoprivrede u okviru lokalnog, županijskog gospodarstva, najbolje govore i slijedeći pokazatelji iz 2016. godine:

- u VSŽ je registrirano 7.546 poljoprivrednih gospodarstava, odnosno 4,4% od ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava u RH;
- poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo su ostvarili 1,1 mlrd, kuna (8,4%) ukupnog prihoda poduzetnika obveznika poreza na dobit u Županiji;
- u ukupnom prihodu od poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u RH, Vukovarsko-srijemska županija sudjeluje sa 6,0%;
- ove djelatnosti zapošljavaju u prosjeku oko 8,4% od ukupnog broja zaposlenih kod poduzetnika VSŽ koji su obveznici poreza na dobit;
- poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo je osnovna djelatnost za gotovo 300 obrtnika odnosno za svaki osmi registrirani obrt u Županiji;

Hrvatska, a isto tako i poljoprivreda Vukovarsko-srijemske županije, nažalost još uvijek **nije dovoljno konkurentna** u odnosu na poljoprivredu u EU, pa je jačanje konkurentnosti, inovativnost i primjena novih tehnologija imperativ koji stoji pred svim nositeljima i drugim subjektima uključenim u poljoprivrednu proizvodnju.

Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u RH strateški je dokument u kontekstu unapređenja poljoprivredne proizvodnje, jačanja konkurentnosti poljoprivrede kao gospodarske grane, te racionalnijeg upravljanja vodnim resursima.

Realizacija ovog projekta predviđa da će se do 2020.-te godine u RH navodnjavati oko **65.000 hektara** poljoprivrednog zemljišta.

3. GOSPODARSKI TRENDOVI U REPUBLICI HRVATSKOJ I OKRUŽENJU

3.1. Makroekonomska kretanja i međunarodno okruženje Republike Hrvatske

Kada govorimo o svjetskom gospodarstvu u globalu, može se konstatirati da je u 2016. godini došlo do usporavanja gospodarskog rasta.

Najočitiji pokazatelj za ovu konstataciju jeste usporen rast međunarodne trgovine i to prvenstveno zbog smanjenje potražnje i potrošnje energenata i sirovina.

Tehnološki napredak zemalja u razvoju potiče smanjenje njihove ovisnosti o ovim, u pravilu, uvoznim komponentama i samim time značajno utječe na intenzitet trgovinskih odnosa.

Drugi mogući razlog za smanjenje međunarodne trgovine jeste u pokušajima mnogih država da u razdoblju nakon velike globalne gospodarske krize određenim protekcionističkim mjerama zaštite ili ojačaju domicilno gospodarstvo.

Unatoč takvim trendovima, hrvatsko gospodarstvo se pokrenulo i potaknuto potražnjom na svjetskom tržištu, padom cijena nafte i turističkom potrošnjom nagovijestilo polagani oporavak i povratak na stope rasta iz 2008. godine.

Svjetsko gospodarstvo se nakon velike krize u 2008. i 2009. godini, relativno brzo i vrlo uspješno oporavilo.

Tome oporavku najviše su pridonijele visoke stope rasta u Kini, Indiji, ostalim azijskim zemljama, te na tržištima u nastajanju.

U godinama nakon krize ta su gospodarstva dostizala stope rasta od čak 10-ak i više postotaka i doprinijele globalnom intenziviranju gospodarskih aktivnosti.

Nakon tih godina uzleta, kada se stopa rasta globalnog gospodarstva kretala oko 5%, u posljednje dvije godine ipak je primjetno značajno usporavanje istoga, tako da su se stope rasta u 2015. i 2016. kretale oko 3%.

Tako se rast gospodarstva u Kini usporio šestu godinu zaredom, i zaustavio se na, iz naše perspektive još uvijek vrlo visokoj stopi od 6,6%, ali imajući na umu stope rasta i od preko 10% prije nekoliko godina, uočljiv je trend stagnacije.

Slična situacija je i s Indijom, koja je u 2016. godini dostigla ipak vrlo visoku stopu rasta od 7,6% .

Rast gospodarstva u razvijenim zemljama bilježio je otprilike iste stope kao u prethodnim godinama, i stope rasta na godišnjoj razini u europodručju su se kretale od 1,7 do 1,9%..

Gospodarstvo SAD je u 2016. godini poraslo za 1,6% ali ta stopa znači prilično oštro usporavanje u odnosu na prethodnu godinu kada je gospodarstvo raslo po stopi od 2,6%. Uzroci usporavanja su svakako pad izvoza, smanjena državna potrošnja, kao i pad poslovnih ulaganja u odnosu na očekivanja.

Za objektivno sagledavanje gospodarskog stanja u Republici Hrvatskoj osobito su bitni parametri i usporedbe sa zemljama Europske unije čija smo članica od srpnja 2013.godine.

Europska unija je 2016. godine zabilježila **rast BDP-a od 1,9%**, a nešto nižu stopu rasta **od 1,7%** ostvarile su **države europodručja**.

Najveći doprinos rastu gospodarstva u EU dala je domaća potražnja, i to ponajviše osobna potrošnja podržana pozitivnim promjenama na tržištu rada, te značajnom padu cijena naftnih derivata.

Povoljna gospodarska kretanja u EU i europodručju imala su pozitivan utjecaj na tržišta rada pa se stopa nezaposlenosti smanjila treću godinu za redom.

Prosječna stopa nezaposlenosti u europodručju u 2016. godini iznosila je 9,6% u (2014.g. je bila 10,9%), a na razini EU smanjila se na godišnjoj razini sa 9,4% na 8,4%.

Značajan pad stope nezaposlenosti je zabilježen u Španjolskoj, ali unatoč tome ova članica EU i dalje ima vrlo visoku stopu nezaposlenih od 18,4%. Najveću stopu nezaposlenosti u EU ipak dalje ima Grčka (23%), dok je najniža stopa zabilježena očekivano u Njemačkoj i Češkoj – 3,5% i 3,9%.

Prema istoj metodologiji stopa nezaposlenost u Hrvatskoj u 2016. godini bila je 11,4%.

Ono što je bitno za hrvatsko gospodarstvo jeste i činjenica da se nastavio, doduše usporenim tempom, rast najvažnijih naših vanjskotrgovinskih partnera, Srbije i Bosne i Hercegovine.

Stopa gospodarskog rasta u **Srbiji** iznosila je **2,8%** (2015.=0,8%) i posljedica je rasta investicija i neto izvoza.

Rast gospodarskih aktivnosti u **BiH** u 2016. godini se kretao po stopi od **2,6%**. Usporavanje rasta dogodio se u Republici Srpskoj, dok je u Federaciji BiH nastavljen trend rasta iz prethodnih godina.

3.2. Godišnji financijski izvještaji obveznika poreza na dobit kao osnova za makroekonomsku analizu gospodarstva Republike Hrvatske

U Republici Hrvatskoj su na temelju Zakona o računovodstvu, (NN 78/15., 134/15. i 120/16.) i Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 96/15.) obveznici poreza na dobit dužni predavati svoje godišnje financijske izvještaje Financijskoj agenciji za statističke i druge potrebe, te za javnu objavu, koji postaju dio Registra godišnjih financijskih izvještaja i pojedinačno su dostupni svim korisnicima na internetskim stranicama FINA-e.

Registar godišnjih financijskih izvještaja je ustrojen po uzoru na zemlje EU, kao središnji izvor informacija o uspješnosti poslovanja te o financijskom položaju pravnih i fizičkih osoba-obveznika poreza na dobit.

Registar sadrži informacije o poslovnim subjektima RH, a njegovim osnivanjem učinjen je još jedan korak dalje u procesu usklađivanja hrvatskog poslovnog i pravnog okruženja s onim Europske unije.

U Registru je za poslovnu 2016. godinu evidentirano 114.483 godišnjih financijskih izvještaja poduzetnika obveznika poreza na dobit bez banaka, osiguravajućih društava i drugih financijskih institucija, što je za 7.914 (7,4%) više nego prethodne godine.

Financijski i drugi rezultati poslovanja poduzetnika temelj su za analizu svakog gospodarstva i pobuđuju zanimanje ne samo relevantnih čimbenika nego i ukupne javnosti. Međutim, treba znati da obradom ovih podataka nije moguće obuhvatiti cjelokupno gospodarstvo, budući da poslovni subjekti – obrtnici koji nisu obveznici poreza na dobit, već su u sustavu poreza na dohodak, ne predaju svoje godišnje financijske izvještaje u Registar godišnjih financijskih izvješća.

Cjelovita ocjena kvalitete gospodarstva zahtjeva kompleksniji prikaz koji bi sadržavao i analizu tehnološkog razvoja, razvoja i financiranja, stupnja suvremenosti proizvoda, odnosa prema znanstvenom i istraživačkom radu te niz drugih čimbenika.

Pri korištenju podataka iz ovog dokumenta valja imati u vidu i određena analitička ograničenja u vezi s iskazivanjem financijskih rezultata javnih i državnih poduzeća.

Naime, njihovi se financijski rezultati evidentiraju u mjestu njihova sjedišta tj. pribrajaju se Gradu Zagrebu, iako se gospodarska aktivnost takovih gospodarskih subjekata odvija i na područjima drugih teritorijalnih jedinica, što donekle ublažava postojeću regionalnu neusklađenost.

Isti je slučaj i s ostalim poduzetnicima koji posluju na više lokacija različitih od sjedišta kompanije. Međutim, navedena ograničenja ne umanjuju analitičku vrijednost ove komparativne analize, jer ona daje uvid u razvijenost Županije izraženo financijskim i drugim ostvarenjima u odnosu na razvijenost drugih županija kao i RH.

3.3. Makroekonomski pokazatelji za 2016. godinu u Republici Hrvatskoj

Tijekom 2016. nastavila su se pozitivna kretanja u gospodarstvu RH započeta u 2015. godini i to nakon šest godina pada gospodarskih aktivnosti.

Realni rast bruto domaćeg proizvoda rastao je iz tromjesečja u tromjesečje i **na kraju godine je iznosio je 3,0%**, što je značajan iskorak u odnosu na prethodnu godinu kada je BDP rastao za 1,6%.

Pozitivna kretanja zabilježena su treću godinu zaredom u industrijskoj proizvodnji, trgovini na malo, turizmu i robnoj razmjeni, a konačno je zabilježen i rast gospodarskih aktivnosti u djelatnosti građevinarstva.

Kretanja na tržištu rada u 2016. godini pokazuju **rast zaposlenosti**, uz snažno **smanjenje nezaposlenosti**, ali i smanjenje radne snage.

Prosječna **inflacija** je u prošloj godini, također treću godinu zaredom zabilježila negativan predznak **(-1,1%)**, uglavnom zbog pada cijena energenata, i kao takva generirala je povećanu potrošnju kućanstava.

Analitički gledano pojedine komponente, najveći doprinos rastu BDP-a u protekloj godini došao je od izvoza roba i usluga koji je realno povećan za 6,8%.

U apsolutnim brojkama iskazano, **izvoz** je dostigao brojku od **12,3 mlrd. eura**, dok je istovremeno, uglavnom zbog uvoza komponenti potrebnih izvoznicima, rastao i uvoz, koji je dosegao iznos od **19,7 mlrd. eura**.

Pokrivenost uvoza izvozom ostala je na prošlogodišnjoj razini od **62,4%**.

Prihodi od turizma su i u 2016. godini nastavili s trendom **rasta** i to od gotovo **9%**, pri čemu je godišnji devizni prihod od turizma dostigao brojku od **8,6 mlrd. eura**.

Potrošnja kućanstava povećana je realno za **4,4%** i to je najveći rast ove sastavnice BDP-a od 2007. godine.

Nadalje, rastu BDP-a pridonijele su značajno i **bruto investicije u fiksni kapital** koje su na razini godine **porasle za 4,6%**, te realni **rast državne potrošnje** od **1,7%**.

Bruto domaći proizvod u 2016. godini iskazan u tekućim cijenama iznosio je **345,2 milijardi kuna**, dok je u prethodnoj godini iznosio 334,2 milijardi kuna.

Bruto domaći proizvod po stanovniku u 2016. godini bio je **10.991 EUR**, dok je isti u 2015. godini bio 10.390 eura.

Analizirajući podatke i trendove u prva dva tromjesečja 2017. godine, može se konstatirati da su **trendovi rasta nastavljani**, tako da je hrvatsko gospodarstvo u prvih 6 mjeseci **2017. godine raslo po stopi od 2,8%**.

Ako imamo na umu da se procjene gospodarskog rasta za Europsku uniju u 2017. godini kreću u rasponu od 1,7 do 1,9%, onda bi s ovakvom stopom trebali biti zadovoljni, međutim ako znamo da je RH u godinama krize izgubila preko 12% svog BDP-a i da smo iz recesije izašli dosta kasnije od drugih zemalja EU, svakako je jasno da su za dostizanje tih zemalja potrebne i više stope gospodarskog rasta.

U svakom slučaju, ohrabrujuća je činjenica da je rast BDP potaknut pozitivnim pomacima u izvozu, industrijskoj proizvodnji i sferi realne potrošnje, jer su uzroci višegodišnje krize koja je iza nas i bili sadržani u komponentama nerealnog gospodarskog rasta (cestogradnja, investicije u fiksni kapital, potrošnja zasnovana na kreditima a ne na rastu kupovne moći, itd.).

Kada promatramo kretanja na tržištu rada tijekom 2016. godine, prema administrativnim podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u RH je tijekom 2016. godine u prosjeku bilo 1.696.695 aktivnih stanovnika, a iz podataka HZMO-a je vidljivo da je porastao broj osiguranika za 1,9%, dok podaci ankete o broju zaposlenih pokazuju rast od 0,3%.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2016. godini je prosječno bilo zaposleno 1.390.419 osoba, od čega u pravnim osobama 1.177.004, u obrtu i slobodnim zanimanjima 193.524 osobe, dok je poljoprivrednika osiguranika bilo 19.891.

Prosječan broj registriranih nezaposlenih osoba prema evidenciji HZZ-a bio je 241.860, što je smanjenje za 15,4% u odnosu na 2015.g. kada je u prosjeku bilo nezaposleno 285.906 osoba.

Na dan **31.12.2017. godine** u RH je prema podacima HZZ-a bilo **nezaposleno 236.617 osoba** dok je na isti dan prethodne godine bilo registriranih 285.468 osobe, ili za 17,1% više.

Prema posljednjim podacima iz HZZ-a, na dan **31.07.2016. godine** u RH je registrirano **170.127 nezaposlenih**, što je 21,6% manje u odnosu na srpanj 2016. godine.

Sukladno gornjim podacima, prosječna administrativna **stopa nezaposlenosti** u 2016. godini iznosila je **14,3%**.

Od navedenog broja **kod poduzetnika** (obveznici predaje godišnjih izvješća) je u prosjeku radilo **853.110 osoba**, dakle tek **61,4% ukupno zaposlenih**.

Tijekom 2016. godine nastavio se trend rasta plaća, pri čemu je zbog negativne inflacije realni rast bio jači od nominalnog.

Prosječna mjesečna bruto plaća iznosila je 7.752 kune i nominalno je bila veća za 1,9% u odnosu na prethodnu godinu, a realno za 3% ukoliko se uračuna efekt negativne inflacije.

Prosječna mjesečna neto plaća u 2016. godini iznosila je 5.685 kuna i bila je nominalno za 1,6%, a realno za 2,7% veća.

Stopa inflacije je na razini 2016. godine imala negativan predznak i iznosila je **-1,1%**, a rezultat je u prvom redu znatnog smanjenja cijena energenata, prvenstveno goriva i proizvoda vezanih za naftu.

Jačanje kupovne moći i negativna inflacija, te pozitivne promjene na tržištu rada, za rezultat su imali **rast prometa u trgovini na malo za 4,4%**, što je bila značajna komponenta u formiranju BDP-a na godišnjoj razini.

Nominalni tečaj kune prema euru u 2016. godini je kao i prethodnih godina bio relativno stabilan s povremenim kolebanjima, da bi **na kraju godine iznosio 7,53 kuna** za jedan euro.

Ukupni bruto inozemni dug na kraju 2016. godine je iznosio **41,67 milijardi eura (91,4% BDP)** i u odnosu na 2015. godinu **manji je za 3,87 milijardu eura (8,2%)**.

MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI GOSPODARSTVA REPUBLIKE HRVATSKE

Tablica br. 4

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
BDP, tekuće cijene, mil HRK	332.587	330.456	329.571	328.431	334.219	345.166
BDP realne stope rasta u %	-0,3	-2,2	-1,1	-0,5	1,6	3,0
BDP, tekuće cijene, mil EUR	44.737	43.959	43.516	43.045	43.921	45.843
BDP po stanovniku, EUR	10.446	10.297	10.228	10.162	10.390	10.991
Industrijska proizvodnja – stope rasta u %	-1,2	-5,5	-1,8	1,2	2,7	5,0
CIJENE, stope rasta u % Potrošačke cijene-inflacija	2,3	3,4	2,2	-0,2	-0,5	-1,1
Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima na domaćem tržištu	6,3	7,0	0,5	-2,7	-3,9	-4,1
Promet u trgovini na malo-realne stope rasta u %	1,0	-4,2	-0,6	0,4	2,4	4,4
Aktivno stanovništvo	1.726.570					1.632.279
Broj zaposlenih- godišnji prosjek	1.411.237					1.390.418
Stopa registrirane nezaposlenosti	17,9	19,1	20,2	19,7	17,0	14,8
Neto plaća u HRK	5.429	5.478	5.515	5.533	5.711	-
Neto plaća u HRK, nova metodologija	-	-	-	-	5.594	5.685
Vanjskotrgovinska razmjena- izvoz u mil. EUR	9.582,2	9.628,5	9.589,4	10.368,8	11.530,7	12.316,6
Vanjskotrgovinska razmjena- uvoz u mil. EUR	16.281,1	16.215,9	16.527,9	17.129,4	18.482,0	19.711,9
Saldo vanjskotrgovinske razmjene u mil. EUR	-6.699,0	-6.587,4	-6.938,5	-6.760,6	-6.951,3	-7.395,3
Devizni prihodi od turizma u mil. EUR	6.616,8	6.858,0	7.202,4	7.401,7	7.961,2	8.635,0
Direktna strana ulaganja u RH u mil. EUR	1.016,9	1.142,1	710,0	2.910,1	127,8	1.705,6
Bruto inozemni dug RH u mil. EUR	46.397,2	45.297,2	45.958,4	46.663,8	45.534,0	41.668,3
Prosječni srednji tečaj HRK/EUR	7,434204	7,517340	7,573548	7,630014	7,609601	7,52938
Prosječni srednji tečaj HRK/USD	5,343508	5,850861	5,705883	5,749322	6,862262	6,80372

Izvor: HGK

3.4. Pokazatelji o poslovanju poduzetnika Vukovarsko- srijemske županije i usporedba s pokazateljima na državnoj razini

Poduzetnici, obveznici poreza na dobit u Županiji su u 2016. godini ostvarili **ukupan prihod** u iznosu od **12,936 mlrd. kuna** što je **povećanje od 1,8%** u odnosu na 2015. godinu.

Ukupni rashodi u tom razdoblju rasli su nešto sporije (1,3%) i iznosili su **12,318 mlrd. kuna**.

Dobit razdoblja ostvarena je u iznosu od **788 mil. kuna**, a **gubitak** ostvaren u 2016. godini iznosi **268 mil. kuna**.

U konačnici, ostvaren je **pozitivan konsolidirani financijski rezultat** u iznosu od **520 mil. kuna**.

Na razini države u 2016. godini ostvaren je ukupan prihod od **633,1 mlrd. kuna**, što je **povećanje od 5,1%** u odnosu na 2015. godinu.

Ukupni rashodi u 2016. godini iznosili su **602,06 mlrd. kuna** što je **povećanje od 3,9%** u odnosu na prethodnu godinu.

Dobit razdoblja na razini države ostvarena je u iznosu od **38,70 mlrd. kuna** ili **12,4% više** u odnosu na prethodnu godinu.

Gubitak u istom razdoblju iznosi **14,66 mlrd. kuna**, što predstavlja **smanjenje od 13,9%**.

Podaci govore da je na razini države ostvarena dobit u 2016. godini bila veća od ostvarenih gubitaka, to znači da je ostvaren **pozitivan konsolidirani financijski rezultat u iznosu od 24,04 mlrd. kuna**.

Analizirajući strukturu ukupnih prihoda na razini države, osobito ohrabruje podatak da je gotovo 120 milijardi kuna zarađeno prodajom roba na inozemnom tržištu (rast od 6,2%), te da su poduzetnici RH u 2016. godini ostvarili neto dobit u iznosu od 24,04 mlrd. kuna što je gotovo trećinu više nego godinu ranije.

Vukovarsko-srijemska županija u ukupnim prihodima poduzetnika RH **participira sa 2,00%**, a u **ukupnim rashodima također sa 2,00%**, pri čemu su ukupni prihodi poduzetnika na razini države rasli 5,1% na godišnjoj razini, dok su na razini Županije porasli za 1,8% na godišnjoj razini.

Ostvareni prihodi na razini države u 2016. godini su najvećim dijelom koncentrirani u dvije djelatnosti - prerađivačkoj industriji (24,4%) i trgovini na veliko i malo (33,8%), a potom se disperziraju na veći broj djelatnosti sa udjelom od 2,0 do 6,9%.

Uspoređujući pojedine djelatnosti unutar strukture ukupnih prihoda, na razini države u odnosu na Županiju, uočljiv je puno manji udjel ukupnih prihoda primarnih djelatnosti u odnosu na ukupne prihode prerađivačke industrije.

Ovaj podatak govori o raznovrsnijoj strukturi i puno većoj dodanoj vrijednosti (ili u prijevodu stupnju prerade), koja se u preradi resursa stvara na razini države u odnosu na lokalno, županijsko gospodarstvo.

Ovakav odnos ima vrlo veliki utjecaj na broj radnih mjesta, zaposlenost, prosječnu plaću, osobnu potrošnju itd.

Budući da upravo djelatnost poljoprivrede, efikasnije korištenje prirodnih resursa i prerađivačka industrija zauzimaju strateška mjesta kada se razmišlja o rastu gospodarstva u našoj Županiji, ovi statistički podaci ukazuju na pravac djelovanja i ciljeve koje je potrebno dostići.

U strukturi ukupnih prihoda gospodarstva Županije, prihodi su koncentrirani u četiri velike grupe prihoda, odnosno djelatnosti - prerađivačka industrija participira u ukupnim приходima sa 24,0%, a najznačajniji udjel, zahvaljujući tome što je sjedište Prvog plinarskog društva d.o.o. u Vukovaru, su preuzele djelatnosti opskrbe el. energijom, plinom i parom (29,7%), a zatim slijede trgovina na veliko i malo (22,6%), te djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (8,4%).

Od ostalih djelatnosti treba još spomenuti prihode iz djelatnosti građevinarstva koji participiraju sa 7,6% u ukupnoj strukturi i koji nakon višegodišnjeg pada konačno daju naznake ozbiljnijeg oporavka.

Kada se analizira broj poduzetnika i broj zaposlenih na bazi sati rada, te prosječne neto plaće zaposlenih kod poduzetnika koji su obveznici predaje godišnjih financijskih izvješća (tablica br.6 i br.9), može se konstatirati da su trendovi na razini RH i ove godine pozitivni – tijekom 2016. godine pojavilo se gotovo 8.000 novih poduzetnika i ukupno ih je u RH poslovalo **114.483**, zapošljavali su u prosjeku **853.110 radnika** na bazi sati rada (povećanje od 1,7%), a isplaćivali su **prosječnu mjesečnu neto plaću** u iznosu od **5.140 kuna**, što je za 2,4% više nego u prethodnoj godini.

Najveći broj radnika je, kao i prethodnih godina, zapošljavala prerađivačka industrija (224.700 ili 26,3 % od ukupnog broja zaposlenih), zatim trgovina (170.639 ili 20,0%), te djelatnosti građevinarstva (75.289 ili 8,8%) .

Što se tiče **veliĉine poduzetnika** u Županiji je najviše malih i mikro poduzetnika i to 1.712 (97,54%), zatim slijede srednji 37 (2,11%) te svega 6 velikih poduzetnika (0,35%). Na razini RH je slična struktura, najviše je malih i mikro poduzetnika 112.809 (98,54%), srednjih 1.347 (1,18%), te velikih 327 (0,28%).

Vežano za **vanjskotrgovinsku razmjenu u Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2016. godini** je, prema podacima HGK, vrijednost izvoza bila **1,361 mlrd. kuna**, dok je u isto vrijeme vrijednost uvoza iznosila **2,633 mlrd. kuna**.

Kod poduzetnika Vukovarsko-srijemske županije zaposlenost na bazi sati rada je **porasla za 6,3%** i u prosjeku je bilo zaposleno **17.438 radnika**, a **prosjeĉna mjeseĉna neto plaća** porasla za **4,9%** i iznosila je **3.783 kune**.

U ukupnim rashodima poduzetnika **troškovi za osoblje** čine znatnu stavku, a uglavnom ih čine plaće i naknade materijalnih prava radnika.

Na razini RH **troškovi osoblja** kod poduzetnika (**84,62 mlrd. kuna**) su iznosili **14,1 %** u odnosu na ukupne rashode.

Prosječna mjesečna obračunata neto plaća po radniku u Županiji u 2016. godini iznosila je **3.783 kuna**, što je za **4,9% više** u odnosu na 2015. godinu, a istodobno, prosječna plaća kod poduzetnika u RH iznosi **5.140 kuna** (povećanje od 1,8%). Prosječna plaća u Županiji i nadalje zaostaje za republičkim prosjekom i to za **26,4%**, što nedvosmisleno ukazuje kako standard radnika i građana Vukovarsko-srijemske županije uvelike zaostaje za standardom radnika na razini RH.

Najviša prosječna plaća u Županiji (djelatnosti koje najviše zapošljavaju) odnosi se na djelatnost opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom (6.004 kuna), djelatnost opskrbe vodom, uklanjanje otpadnih voda (4.809 kuna), te djelatnost poljoprivrede, lova, šumarstva i ribarstva (4.380 kuna). Najniže ostvarene plaće u 2016. godini su u djelatnosti pružanja smještaja, pripremi i usluživanju hrane (2.822 kuna) i trgovini na veliko i malo (3.280 kuna).

Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada kod poduzetnika obveznika poreza na dobit Županije, u 2016. godini je **17.438**, što je povećanje **od 6,3%** u odnosu na 2015. godinu, dok je na **razini RH taj broj povećan za 5,1%**.

U proteklih 10 godina u RH nešto manje od jedne trećine poduzetnika je poslovalo **s gubitkom**, a u 2016. godini taj udjel iznosi **33,14% (37.937)**, dok je s **dobiti** poslova **76.546 poduzetnika ili 66,86%** (tablica br. 11).

Od ukupno **1.755 poduzetnika** u županiji **1.314 ili 74,87%** ih je poslovalo s dobitkom, a **441 (25,13%) ih je poslovalo sa gubitkom**.

U Županiji je **188 poduzetnika** (tablica br. 10), **investiralo u dugotrajnu imovinu 334 milijuna kuna**, što je 1,8 mil. kuna po investitoru u prosjeku.

U ukupnom broju na razini RH poduzetnici koji su investirali u dugotrajnu imovinu Županija imaju udjel od 1,5%, a udjel Županije u ukupnim investicijama u RH iznosi 1,3%.

U dugotrajnu imovinu 12.306 poduzetnika u RH su u 2016. godini uložili 25,23 milijardi kuna.

Kao i prethodnih godina, najviše su investirali poduzetnici Grada Zagreba koji su u 2016. godini investirali 38,0% ukupnih investicija u RH. Slijede poduzetnici Istarske županije sa 7,6%, zatim poduzetnici iz Splitsko-dalmatinske županije sa 6,8%, te poduzetnici Primorsko-goranske županije sa 4,5% udjela u ukupnim investicijama RH.

BROJ PODUZETNIKA U 2016. GODINI
(prema veličini poduzetnika, prema kriterijima EU)
 prema podacima godišnjih statističkih izvještaja

Tablica br.5

Poduzetnici	BROJ PODUZETNIKA		STRUKTURA PODUZETNIKA U %		% - PODUZETNIKA ŽUPANIJE U RH
	REPUBLIKA HRVATSKA	VUK.-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	REPUBLIKA HRVATSKA	VUK.-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	
Svi	114.483	1.755	100,0	100,0	15,3
Mikro	102.764	1.497	89,7	85,3	1,4
Mali	10.045	215	8,8	12,3	2,1
Srednji	1.347	37	1,2	2,1	2,7
Veliki	327	6	0,3	0,3	1,8

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**POKAZATELJI O POSLOVANJU PODUZETNIKA HRVATSKE U 2016. GODINI
PREMA VELIČINI PODUZETNIKA**

Tablica br. 6

Opis	iznosi u mil . kuna				
	Ukupno	Mikro	Mali	Srednji	Veliki
Broj poduzetnika	114.483	102.764	10.045	1.347	327
Broj zaposlenih	853.110	232.898	222.772	166.274	231.166
Ukupan prihod	633.109.425	87.052.188	149.443.476	141.578.783	255.034.978
Ukupni rashodi	602.063.828	85.412.812	142.005.667	134.704.512	239.940.838
Porez na dobit	7.010.341	1.336.791	1.760.781	1.177.219	2.735.551
Dobit razdoblja (nakon oporezivanja)	38.695.898	6.911.557	8.905.956	7.957.303	14.921.081
Gubitak razdoblja (nakon oporezivanja)	14.660.642	6.608.971	3.228.928	2.260.251	2.562.492
Konsolidirani financijski rezultat – dobit ili gubitak razdoblja	24.035.256	302.586	5.677.028	5.697.052	12.358.589
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	25.225.962	2.561.916	3.857.286	4.822.551	13.984.209
Prosječne mjesečne neto plaće u kunama	5.140	3.647	4.903	5.603	6.540
Indeksi 2015. godina=100,0%					
Broj poduzetnika	-	-	-	-	-
Broj zaposlenih	105,1	114,4	103,6	103,5	99,4
Ukupan prihod	105,1	125,5	106,3	106,5	98,3
Ukupni rashodi	103,9	122,6	105,3	105,2	97,2
Porez na dobit	131,5	129,9	112,0	122,7	154,6
Dobit razdoblja (nakon oporezivanja)	112,4	143,6	109,3	122,4	99,8
Gubitak razdoblja (nakon oporezivanja)	86,1	107,6	80,1	86,7	60,2
Konsolidirani financijski rezultat – dobit ili gubitak razdoblja	138,3	-	138,0	146,3	115,5
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	102,3	173,0	103,6	87,7	100,1
Prosječne mjesečne neto plaće u kunama	101,8	102,3	103,9	102,8	102,6

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**POKAZATELJI O POSLOVANJU PODUZETNIKA HRVATSKE U 2016. GODINI
PREMA OBLICIMA VLASNIŠTVA**

Tablica br. 7

iznosi u mil . kuna

Opis	Ukupno	Državno	Privatno	Zadružno	Mješovito
Broj poduzetnika	114.483	965	112.094	968	456
Broj zaposlenih	853.110	97.896	689.810	2.246	63.158
Ukupan prihod	633.109.425	57.999.951	517.494.687	1.668.693	55.946.094
Ukupni rashodi	602.063.828	53.047.711	494.102.213	1.688.836	53.225.068
Porez na dobit	7.010.341	869.745	5.301.101	7.979	831.516
Dobit razdoblja (nakon oporezivanja)	38.695.898	4.658.516	30.573.616	38.269	3.425.497
Gubitak razdoblja (nakon oporezivanja)	14.660.642	576.022	12.482.244	66.389	1.535.987
Konsolidirani financijski rezultat – dobit ili gubitak razdoblja	24.035.256	4.082.494	18.091.373	-28.121	1.889.510
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	25.225.962	5.695.958	17.212.409	27.904	2.289.692
Prosječne mjesečne neto plaće u kunama	5.140	6.470	4.840	3.693	6.412
Indeksi 2015. godina=100,0%					
Broj poduzetnika	-	-	-	-	-
Broj zaposlenih	105,1	99,4	106,5	105,3	99,6
Ukupan prihod	105,1	99,7	106,7	97,3	97,5
Ukupni rashodi	103,9	98,5	105,8	98,8	93,8
Porez na dobit	131,5	131,7	113,1	109,5	-
Dobit razdoblja (nakon oporezivanja)	112,4	110,4	113,9	92,4	103,4
Gubitak razdoblja (nakon oporezivanja)	86,1	98,6	90,4	155,0	59,0
Konsolidirani financijski rezultat – dobit ili gubitak razdoblja	138,3	112,3	138,7	2018,9	266,4
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	102,3	102,4	102,1	234,8	102,2

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**UDJELI PODUZETNIKA HRVATSKE RAZVRSTANIH PO VELIČINI U
UKUPNIM FINANCIJSKIM REZULTATIMA 2016. GODINE**

Tablica br. 8

(udjeli u % HR=100,0%)

Opis		Mikro	Mali	Srednji	Veliki
Broj poduzetnika	114.483	89,8	8,8	1,2	0,3
Broj zaposlenih	853.110	27,3	26,1	19,5	27,1
Ukupni prihodi	633.109	13,7	23,6	22,4	40,3
Ukupni rashodi	602.064	14,2	23,6	22,4	39,9
Porez na dobit	7.010.341	19,1	25,1	16,8	39,0
Dobit razdoblja	38.696	17,9	23,0	20,6	38,6
Gubitak razdoblja	14.661	45,1	22,0	15,4	17,5
Konsolidirani financijski rezultat – dobit ili gubitak razdoblja	24.035	1,3	23,6	23,7	51,4
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	25.225.962	10,2	15,3	19,1	55,4

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**PROSJEČNA MJESEČNA NETO PLAĆA PO ZAPOSLENOM U
2016. GODINI – RH
(prema veličini poduzetnika)
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja**

Tablica br. 9

Poduzetnici	Republika Hrvatska
Svi	5.140
Mikro	3.647
Mali	4.903
Srednji	5.603
Veliki	6.540

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**PROSJEČNA MJESEČNA NETO PLAĆA PO ZAPOSLENOM U
2016. GODINI - RH
(prema oblicima vlasništva)
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja**

Tablica br. 10

Oblici vlasništva	Republika Hrvatska
Svi	5.140
Državno	6.470
Privatno	4.840
Zadružno	3.693
Mješovito	6.412

Izvor: Financijska agencija Zagreb

UKUPNI PRIHODI I RASHODI PODUZETNIKA PO DJELATNOSTIMA U 2016. GODINI
prema podacima iz godišnjih statističkih izvještaja

Tablica br. 11

iznosi u milijunima kuna

Naziv djelatnosti	Šif. dj.	Republika Hrvatska						Vukovarsko-srijemska županija						Udjel Županije u RH u %	
		Ukupni prihodi	Udjeli u ukupnim prihodima u % RH	Ukupni rashodi	Udjeli u ukupnim rashodima u % RH	Indeks 2015.=100,0		Ukupni prihodi	Udjeli u ukupnim prihodima u % VSŽ	Ukupni rashodi	Udjeli u ukupnim rashodima u % VSŽ	Indeks 2015.=100,0			
						Prihodi	Rashodi					Prihodi	Rashodi		
		Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi								
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	A	18.091	2,9	17.419	2,9	105,6	105,2	1.088	8,4	1.093	8,8	116,9	118,7	6,0	6,2
Rudarstvo i vađenje	B	3.054	0,5	3.332	0,6	78,2	80,4	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prerađivačka industrija	C	154.744	24,4	147.349	24,5	101,5	98,5	3.109	24,0	3.106	25,2	98,6	99,8	2,0	2,0
Opskrba el. energijom, plinom i parom	D	34.517	5,5	30.531	5,1	96,3	95,5	3.839	29,7	3.376	27,4	93,9	90,1	11,1	11,0
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda	E	9.114	1,4	8.754	1,5	104,9	105,5	247	1,9	234	1,9	101,2	101,3	2,7	2,6
Građevinarstvo	F	43.546	6,9	42.531	7,1	103,9	101,2	988	7,6	950	7,7	102,4	100,9	2,3	2,2
Trgovina na veliko i malo	G	213.899	33,8	207.511	34,5	108,7	108,2	2.932	22,6	2.856	23,1	110,3	110,7	1,4	1,3
Prijevoz i skladištenje	H	33.561	5,3	31.616	5,3	103,1	101,0	245	1,9	232	1,8	101,9	102,1	0,7	0,7
Djelat. pružanja smještaja te priprema hrane	I	23.954	3,8	22.363	3,7	114,1	112,7	97	0,7	114	0,9	113,5	132,3	0,4	0,5
Informacije i komunikacije	J	28.791	4,5	26.055	4,3	105,3	104,1	66	0,5	57	0,5	114,6	114,0	0,2	0,2
Financijske djelatnosti i dj. osiguranja	K	4.482	0,7	3.544	0,6	102,8	98,9	7	0,1	6	0,1	100,6	125,9	0,1	0,1
Poslovanje nekretninama	L	10.691	1,7	10.824	1,8	112,9	108,6	24	0,2	21	0,2	171,2	129,1	0,2	0,2
Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti	M	29.899	4,7	26.842	4,5	103,9	110,0	134	1,0	120	1,0	108,8	109,3	0,4	0,4
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	N	12.564	2,0	12.179	2,0	113,4	111,9	51	0,4	48	0,4	110,0	110,1	0,4	0,4
Javna uprava i obrana i obavezno soc. osiguranje	O	100	0,0	86	0,0	98,7	97,6	7	0,1	6	0,1	118,9	110,7	7,0	6,9
Obrazovanje	P	1.404	0,2	1.335	0,2	113,2	111,8	33	0,3	31	0,3	111,0	111,5	2,3	2,3
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Q	3.130	0,5	2.848	0,5	111,0	110,7	38	0,3	36	0,3	125,1	130,6	1,2	1,2
Umjetnost, zabava i rekreacija	R	4.808	0,8	4.333	0,7	120,9	117,3	24	0,2	26	0,2	108,1	104,0	0,5	0,6
Ostale uslužne djelatnosti	S	2.626	0,4	2.520	0,4	100,6	100,5	6	0,1	6	0,1	117,3	116,3	2,3	0,2
Djel. kućanstava kao poslodavca	T	2	0,0	2	0,0	79,4	79,3	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Fizičke osobe bez djelatnosti		134	0,0	92	0,0	97,5	95,5	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
UKUPNO		633.109	100,0	602.064	100,0	105,1	103,9	12.935	100,0	12.318	100,00	101,8	101,3	2,0	2,0

Izvor: FINA

ZAPOSLENI I NETO PLAĆE PO DJELATNOSTIMA

Tablica br. 12

Naziv djelatnosti	Šif. dj.	VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA											
		REPUBLIKA HRVATSKA											
		Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Iznos prosječne neto plaće u kn		Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Iznos prosječne neto plaće u kn	
		2016.	2015.	2016.	2015.	2016.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.		
Fizičke osobe bez djelatnosti		220	43	69	4.362	3.893	-	-	-	-	-		
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	A	3.210	27.676	25.919	4.737	4.764	170	2.452	1.466	4.385	4.193		
Rudarstvo i vađenje	B	221	4.201	3.643	7.377	7.290	-	1	-	2.308	-		
Prerađivačka industrija	C	13.128	225.121	224.700	5.016	5.173	287	5.277	5.891	3.968	3.830		
Opskrba elek. energ., plinom, parom i klimatizacija	D	796	14.641	14.471	7.294	7.365	26	214	215	6.004	6.686		
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda	E	754	21.537	22.281	5.297	5.344	25	890	926	4.809	4.812		
Građevinarstvo	F	12.762	72.414	75.289	4.200	4.379	174	1.908	1.997	3.761	3.695		
Trgovina na veliko i malo; pop. mot. vozila	G	27.209	177.118	170.639	4.701	4.855	436	3.570	3.815	3.280	3.271		
Prijevoz i skladištenje	H	4.582	60.668	63.185	5.798	5.818	83	640	635	4.187	3.996		
Djelatnost pružanja smještaja; te priprema i usluživanje hrane	I	9.189	57.220	63.066	4.410	4.450	112	408	451	2.822	3.008		
Informacije i komunikacije	J	5.599	32.606	34.573	7.126	7.313	50	232	270	4.095	3.920		
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	K	448	6.643	5.867	6.478	6.309	8	13	7	4.087	5.502		
Poslovanje nekretninama	L	4.938	14.104	14.366	5.943	6.162	21	150	70	3.829	4.834		
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	M	18.256	52.200	55.650	5.824	5.824	198	610	653	3.665	4.072		
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	N	5.226	37.747	41.351	3.788	4.142	47	443	449	3.232	3.165		
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	O	56	403	394	5.596	5.602	4	29	27	5.826	6.691		
Obrazovanje	P	1.364	6.105	6.631	4.081	4.222	33	139	169	3.424	3.304		
Djelatnosti zdravstvene zaštite i soc. skrbi	Q	1.532	9.942	10.971	4.897	4.941	33	214	281	3.777	3.384		
Umjetnost, zabava i rekreacija	R	1.395	9.511	10.508	4.380	4.531	13	61	62	4.449	4.528		
Ostale uslužne djelatnosti	S	3.596	8.654	9.507	3.680	3.648	33	55	54	2.319	2.436		
Djelatnosti kućanstava kao poslodavca	T	2	30	30	2.373	2.324	-	-	-	-	-		
		114.483	838.584	853.110	5.019	5.140	1.755	17.306	17.438	3.906	3.783		

Izvor: FINA

OSNOVNI FINANCIJSKI PODACI I ZAPOSLENOST U VSŽ I RH

Tablica br. 13

iznos u mil. kn

Red br.	POKAZATELJ	Republika Hrvatska		Index 16/15	Vukovarsko- srijemska županija		Index 16/15	Učešće Županije u RH	
		2015.	2016.		2015.	2016.		u %	
								2015.	2016.
1.	Ukupan prihod	602.185	633.109	105,1	12.707	12.936	101,8	2,1	2,0
2.	Ukupni rashodi	579.471	602.064	103,9	12.159	12.318	101,3	2,1	2,0
3.	Dobit razdoblja	34.417	38.696	112,4	625	788	126,1	2,3	2,0
4.	Gubitak razdoblja	17.034	14.661	86,1	167	268	160,3	1,0	1,8
5.	Neto dobit razdoblja	17.383	24.035	138,2	457	520	113,7	2,6	2,2
6.	Prosječna mjesečna neto plaća (kn)	5.049	5.140	101,8	3.605	3.783	104,9	71,4	73,4
7.	Zaposleni	811.607	853.110	105,1	16.409	17.438	106,3	2,0	2,0

Izvor: FINA

**OSNOVNI FINACIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
PO GRADOVIMA I OPĆINAMA S PRIPADAJUĆIM RANGOVIMA U 2016. GODINI**

Tablica br. 14

Grad Općina	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Ukupni prihod		Dobit razdoblja		Gubitak razdoblja		Neto dobit	
	Broj	Rang	Broj	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang
Andrijaševci	18	408	197	287	66.452	338	720	480	19.360	70	-18.640	541
Babina Greda	21	386	123	360	124.374	247	8.246	227	828	324	7.418	187
Bogdanovci	5	539	32	513	13.791	511	1.338	434	0	551	1.338	343
Borovo	22	373	106	385	96.322	284	2.206	383	308	420	1.898	310
Bošnjaci	14	458	57	468	36.999	418	2.822	357	2	548	2.821	277
Cerna	34	291	515	161	202.910	187	7.534	237	1.698	253	5.835	203
Drenovci	25	354	89	415	34.785	428	1.399	430	1.932	244	-533	474
Gradište	22	373	75	436	33.769	431	923	463	330	411	592	395
Gunja	30	316	103	394	57.816	358	14.537	171	830	323	13.707	129
Ilok	55	215	681	131	262.915	165	7.708	235	16.607	78	-8.900	531
Ivankovo	36	283	222	273	147.267	225	15.935	164	862	318	15.073	124
Jarmina	8	519	16	542	1.506	550	158	539	62	508	96	440
Lovas	9	509	78	431	40.067	405	2.725	361	603	352	2.122	303
Markušica	8	519	25	525	10.498	518	1.212	443	436	386	776	379
Negoslavci	5	539	35	503	15.799	506	726	479	0	552	726	384
Nijemci	16	429	99	398	402.150	124	9.238	209	51	516	9.187	162
Nuštar	45	250	250	253	209.553	181	10.052	199	4.580	172	5.472	206
Otok	42	267	218	277	81.543	314	7.377	241	172	451	7.205	192
Privlaka	12	479	64	458	20.481	483	704	482	383	400	321	419
Stari Jankovci	26	340	233	266	101.813	276	4.760	299	6.284	148	-1.524	493
Št. Mikanovci	19	401	98	401	44.879	389	1.066	453	3.620	189	-2.554	505
Štitar	16	429	171	313	53.161	367	2.254	379	18	540	2.236	297
Tompojevci	15	443	34	505	22.185	474	914	464	440	384	474	406
Tordinci	18	408	126	353	69.822	332	1.351	433	853	321	498	404
Tovarnik	15	443	116	375	102.731	271	6.548	255	566	362	5.982	202
Trpinja	14	458	153	326	95.490	285	402	517	4.251	179	-3.848	512
Vinkovci	563	26	7.294	16	3.385.116	23	120.276	33	111.759	16	8.517	173
Vođinci	13	469	38	496	13.987	510	828	468	5	544	823	376
Vrbanja	18	408	135	339	78.282	317	10.427	194	38	526	10.389	151
Vukovar	454	33	4.329	26	5.334.832	14	438.238	11	80.937	24	402.300	7
Županja	157	86	1.726	61	1.774.571	37	60.412	62	10.441	115	49.971	47
UKUPNO	1.755	17	17.438	12	12.935.867	8	788.036	11	268.258	12	519.779	10

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**PRVIH PET PODUZETNIKA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE
PREMA VELIČINI UKUPNOG PRIHODA U 2016.**

Tablica br. 15

iznosi u milijunima kuna

R.B.	NAZIV PODUZETNIKA	SJEDIŠTE PODUZETNIKA	UKUPAN PRIHOD	OCJENA FINANCIJSKOG REJTINGA
1.	PRVO PLINARSKO DRUŠTVO D.O.O.	VUKOVAR	3.302.722	5
2.	SLADORANA D.O.O.	ŽUPANJA	554.553	6
3.	BOSO D.O.O.	VINKOVCI	551.888	5
4.	SAME DEUTZ-FAHR ŽETELICE D.O.O.	ŽUPANJA	378.610	5
5.	CEZAREJA D.O.O.	NIJEMCI	343.569	5

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**PRVIH PET PODUZETNIKA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE
PREMA VELIČINI DOBITI U 2016.**

Tablica br. 16

iznosi u milijunima kuna

R.B.	NAZIV PODUZETNIKA	SJEDIŠTE PODUZETNIKA	DOBIT RAZDOBLJA	OCJENA FINANCIJSKOG REJTINGA
1.	ENERGIA NATURALIS D.O.O.	VUKOVAR	209.353	5
2.	PRVO PLINARSKO DRUŠTVO D.O.O.	VUKOVAR	179.873	5
3.	SLADORANA D.O.O.	ŽUPANJA	32.712	6
4.	DILJ D.O.O.	VINKOVCI	21.916	6
5.	BAU GRADNJA D.O.O.	GUNJA	11.938	5

Izvor: Financijska agencija Zagreb

Iskazani pozitivni trendovi uočeni kod analize strukture prihoda, rashoda, zaposlenosti na bazi sati rada, te analize prosječnih plaća svakako ohrabruju u kontekstu oporavka i nastavak su sličnih trendova u proteklom promatranom razdoblju, ali nažalost u postignutom obimu još uvijek ne mogu doprinijeti značajnijim promjenama na tržištu rada, a zbog niske akumulacije niti rastu osobne i javne potrošnje i značajnijem pokretanju novih investicijskih ciklusa.

Uzrok ovom stanju, kako je i ranije navedeno, nalazi se u činjenici da poduzetnici Županije još uvijek produciraju proizvode niže dodane vrijednosti i bave se djelatnostima s niskom stopom akumulacije.

Korištenje svih vrsta potpora i raspoloživih, prvenstveno bespovratnih, sredstava EU, prilika su za ulaganje u inovativnost, znanje i nove tehnologije, kao osnovnih pretpostavki za stvaranje konkurentnih proizvoda s višom dodanom vrijednosti, te usluga za sve zahtjevnija tržišta.

Pomaka ipak ima i analizirajući trendove posljednjih godina, uočljive su pozitivne promjene u kojima prerađivačka industrija, usluge opskrbe energijom, poljoprivreda, pa i građevinarstvo imaju zadovoljavajuće udjele u ukupnim prihodima.

3.5. Analiza i usporedba rezultata poslovanja poduzetnika na razini NUTS 2 regija, županija i gradova

Kao članica EU Republika Hrvatska je uključena u nomenklaturu prostornih jedinica za statistiku – NUTS.

Državni zavod za statistiku je 2012. godine izradio prijedlog kojeg je Europska komisija i prihvatila, a kojim je izvršena podjela RH na dvije statističke, tzv. NUTS 2 regije, odnosno na Kontinentalnu i Jadransku Hrvatsku.

Korištenje ove klasifikacije, za potrebe Kohezijske politike, započelo je po pristupu RH u Europsku uniju od 01. srpnja 2013. godine.

Dakle, prema NUTS 2 regionalnoj podjeli EU, Hrvatska se sastoji od **dvije regije – Jadranska Hrvatska** kojoj pripada 7 županija (Primorsko-goranska, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska, Istarska i Dubrovačko-neretvanska) i **Kontinentalna Hrvatska** sa preostalih **13 županija i Gradom Zagrebom, a u kojoj se nalazi i Vukovarsko-srijemska županija.**

Kontinentalna Hrvatska broji 2,96 milijuna stanovnika, Jadranska 1,47 milijuna, a zanimljivo je da su u odnosima unutar EU, prema stupnju razvijenosti, od 276 EU regija, naše dvije regije rangirane na 235. (Kontinentalna) i 244. mjestu (Jadranska), te se nalaze na 60% i 57% prosjeka razvijenosti EU.

STATISTIČKA PODJELA HRVATSKE NA DVIJE REGIJE NUTS-2 RAZINE

Tablica br. 17

KONTINENTALNA HRVATSKA		JADRANSKA HRVATSKA
Grad Zagreb	Virovitičko-podravska	Primorsko-goranska
Zagrebačka županija	Požeško-slavonska	Ličko-senjska
Krapinsko-zagorska	Brodsko-posavska	Zadarska županija
Varaždinska	Osječko-baranjska	Šibensko-kninska
Koprivničko-križevačka	Vukovarsko-srijemska	Splitsko-dalmatinska
Međimurska	Karlovačka	Istarska županija
Bjelovarsko-bilogorska	Sisačko-moslavačka	Dubrovačko-neretvanska

Izvor: Državni zavod za statistiku

OSNOVNI FINACIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PO REGIJAMA NUTS-2 RAZINE U RH

Tablica br. 18

Opis	Kontinentalna Hrvatska		Jadranska Hrvatska		Ukupno RH	
	2016.	Indeks	2016.	Indeks	2016.	Index
Broj poduzetnika	71.391	-	43.092	-	114.483	-
Zaposleni	612.570	105,1	240.540	105,1	853.110	105,1
Ukupni prihodi	492.484	104,9	140.626	105,9	633.109	105,1
Ukupni rashodi	467.161	103,1	134.903	106,6	602.064	103,9
Dobit razdoblja	29.363	119,8	9.333	94,2	38.696	112,4
Gubitak razdoblja	9.637	82,2	5.024	94,6	14.661	86,1
Neto dobit/neto gubitak	19.726	154,3	4.309	93,7	24.035	138,3
Neto plaća	5.239	101,2	4.889	102,7	10.128	101,8

Izvor: Financijska agencija, Registar financijskih izvještaja

OSNOVNI FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA PODUZETNIKA KONTINENTALNE I JADRANSKE HRVATSKE U 2016.

Tablica br. 19

Pokazatelji	Kontinentalna Hrvatska	Jadranska Hrvatska
Broj zaposlenih po poduzetniku	9	6
Produktivnost rada (prihod po zaposlenom u kn)	803.963	584.626
Produktivnost rada (dobit/gubitak razdoblja po zaposlenom u kn)	32.203	17.914
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	105,4	104,2

Izvor: Financijska agencija, Registar godišnjih financijskih izvještaja

BROJ PODUZETNIKA, BROJ ZAPOSLENIH, PLAĆE I NETO DOBIT/GUBITAK – KONTINENTALNA I JADRANSKA HRVATSKA PO VELIČINAMA U 2016. GODINI

Tablica br. 20

(prosječne mj. neto plaće u kn; neto dobit/gubitak u mil. kuna)

KONTINENTALNA HRVATSKA					JADRANSKA HRVATSKA				
Veličina	Broj poduz.	Broj zaposl.	Neto plaća	Neto dobit/gubitak	Veličina	Broj poduz.	Broj zaposl.	Neto plaća	Neto dobit/ gubitak
Mikro	63.254	149.393	3.534	464	Mikro	39.510	83.505	3.849	-162
Mali	6.901	154.736	4.896	4.187	Mali	3.144	68.036	4.921	1.490
Srednji	985	123.176	5.564	4.610	Srednji	362	43.098	5.715	1.087
Veliki	251	185.265	6.685	10.465	Veliki	76	45.901	5.957	1.894

Izvor: Financijska agencija, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Od ukupnog broja poduzetnika u RH, njih čak 62,4% ima sjedište u Kontinentalnoj Hrvatskoj (71.391), dok 37,6% ili 43.092 u Jadranskoj Hrvatskoj.

Kontinentalna Hrvatska je zapošljavala u 2016. godini 612.570 radnika na bazi sati rada, a Jadranska Hrvatska 240.540 radnika.

U Kontinentalnoj Hrvatskoj je ostvareno 492,5 mlrd. kuna ukupnog prihoda, dok je u Jadranskoj to bilo 140,6 mlrd. kuna.

Jedna od značajnih karakteristika gospodarstva RH jeste i velika razlika u razvijenosti regija, odnosno županija, te još veća razlika u razvijenosti pojedinih općina i gradova.

BROJ PODUZETNIKA I BROJ ZAPOSLENIH PO ŽUPANIJAMA U 2016. GODINI

Tablica br. 21

ŽUPANIJA	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		
	Broj	Udjel (u%)	Broj	Udjel (u%)	Indeks 2016/2015.
1. Bjelovarsko-bilogorska	1.776	1,6	13.530	1,6	102,9
2. Brodsko-posavska	1.849	1,6	16.253	1,9	107,0
3. Dubrovačko-neretvanska	3.783	3,3	19.692	2,3	102,5
4. Grad Zagreb	38.127	33,3	324.866	38,1	104,4
5. Istarska	9.984	8,7	48.363	5,7	105,4
6. Karlovačka	2.027	1,8	16.337	1,9	104,6

7. Koprivničko-križevačka	1.688	1,5	16.301	1,9	105,9
8. Krapinsko-zagorska	1.975	1,7	19.309	2,3	106,6
9. Ličko-senjska	765	0,7	4.150	0,5	104,4
10. Međimurska	2.983	2,6	27.332	3,2	107,0
11. Osječko-baranjska	4.764	4,2	37.966	4,5	108,7
12. Požeško-slavonska	828	0,7	8.380	1,0	103,3
13. Primorsko-goranska	9.689	8,5	60.244	7,1	104,7
14. Sisačko-moslavačka	1.925	1,7	16.076	1,9	100,5
15. Splitsko-dalmatinska	12.725	11,1	74.741	8,8	105,5
16. Šibensko-kninska	2.228	1,9	11.706	1,4	106,3
17. Varaždinska	3.488	3,0	40.519	4,7	105,4
18. Virovitičko-podravska	1.000	0,9	7.898	0,9	106,1
19. Vukovarsko-srijemska	1.755	1,5	17.438	2,0	106,3
20. Zadarska	3.918	3,4	21.644	2,5	106,3
21. Zagrebačka	7.206	6,3	50.365	5,9	106,4
Ukupno RH	114.483	100,0	853.110	100,0	105,1

Izvor: Financijska agencija Zagreb

BROJ PODUZETNIKA PO ŽUPANIJAMA U 2016. GODINI, PROMATRANO PO VELIČINI

Tablica br. 22

ŽUPANIJA	Ukupno svi poduzetnici	Mikro	Mali	Srednji	Veliki
1. Bjelovarsko-bilogorska	1.776	1.570	174	30	2
2. Brodsko-posavska	1.849	1.600	221	24	4
3. Dubrovačko-neretvanska	3.783	3.459	286	33	5
4. Grad Zagreb	38.127	34.119	3.358	495	155
5. Istarska	9.984	9.312	581	71	20
6. Karlovačka	2.027	1.790	210	21	6
7. Koprivničko-križevačka	1.688	1.494	170	19	5
8. Krapinsko-zagorska	1.975	1.679	250	41	5
9. Ličko-senjska	765	675	84	6	-
10. Međimurska	2.983	2.633	295	49	6
11. Osječko-baranjska	4.764	4.207	481	59	17
12. Požeško-slavonska	828	733	77	13	5
13. Primorsko-goranska	9.689	8.869	710	92	18
14. Sisačko-moslavačka	1.925	1.721	179	20	5
15. Splitsko-dalmatinska	12.725	11.608	992	101	24
16. Šibensko-kninska	2.228	2.026	180	20	2
17. Varaždinska	3.488	3.009	403	63	13
18. Virovitičko-podravska	1.000	862	122	15	1
19. Vukovarsko-srijemska	1.755	1.497	215	37	6
20. Zadarska	3.918	3.561	311	39	7
21. Zagrebačka	7.206	6.340	746	99	21
Ukupno RH	114.483	102.764	10.045	1.347	327

Izvor: Financijska agencija Zagreb

UKUPAN PRIHOD, DOBIT I GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA ŽUPANIJA U 2016. GODINI

Tablica br. 23

Iznosi: mil. kn
Udjel: u %
Index: 2015.=100,0

ŽUPANIJA	Ukupan prihod			Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja			Neto financijski rezultat
	iznos	udjel	index	iznos	Udjel	index	iznos	udjel	index	
1. Bjelovarsko-bilogorska	6.540	1,0	106,2	266	0,7	118,2	141	1,0	133,5	125
2. Brodsko-posavska	8.423	1,3	104,3	364	0,9	109,7	222	1,5	70,1	142
3. Dubrovačko-neretvanska	10.225	1,6	109,9	840	2,2	98,2	593	4,0	88,6	247
4. Grad Zagreb	311.878	49,3	103,8	20.072	51,9	119,4	6.352	43,3	78,4	13.720
5. Istarska	31.596	5,0	104,2	2.340	6,0	65,4	1.093	7,5	115,5	1.247
6. Karlovačka	9.028	1,4	110,9	818	2,1	120,8	201	1,4	131,0	617
7. Koprivničko-križevačka	10.094	1,6	106,4	534	1,4	86,6	113	0,8	169,5	420
8. Krapinsko-zagorska	11.054	1,7	109,8	711	1,8	129,5	180	1,2	100,3	531
9. Ličko-senjska	2.059	0,3	112,0	186	0,5	174,8	61	0,4	110,6	126
10. Međimurska	12.831	2,0	106,8	742	1,9	113,9	209	1,4	114,3	533
11. Osječko-baranjska	24.337	3,8	110,9	1.141	2,9	136,6	636	4,3	110,1	505
12. Požeško-slavonska	3.635	0,6	104,5	170	0,4	124,8	82	0,6	120,4	88
13. Primorsko-goranska	34.992	5,5	104,9	1.930	5,0	113,6	738	5,0	75,7	1.191
14. Sisačko-moslavačka	8.630	1,4	93,6	283	0,7	110,6	280	1,9	69,9	3
15. Splitsko-dalmatinska	43.326	6,8	106,7	2.740	7,1	104,6	1.605	10,9	94,2	1.135
16. Šibensko-kninska	5.734	0,9	111,9	355	0,9	125,9	484	3,3	108,2	-129
17. Varaždinska	23.515	3,7	104,1	1.067	2,8	116,7	456	3,1	60,5	611
18. Virovitičko-podravska	3.881	0,6	110,0	171	0,4	114,3	63	0,4	53,8	108
19. Vukovarsko-srijemska	12.936	2,0	101,8	788	2,0	126,1	268	1,8	160,3	520
20. Zadarska	12.695	2,0	103,6	942	2,4	122,7	450	3,1	87,6	492
21. Zagrebačka	45.703	7,2	109,9	2.236	5,8	129,0	433	3,0	80,6	1.803
UKUPNO RH	633.109	100,0	105,1	38.696	100,0	112,4	14.661	100,0	86,1	24.035

Izvor: Financijska agencija Zagre

**INVESTICIJE PODUZETNIKA U DUGOTRAJNU IMOVINU U 2016. GODINI
PREMA SJEDIŠTU INVESTITORA PO ŽUPANIJAMA**

Tablica br. 24

ŽUPANIJA	Poduzetnici investitori		Investicije			Prosječan iznos investicija po investitoru u mil. kuna
	Broj poduzetnika investitora	Udjel u broju investitora u %	Investicije u mil. kuna	Udjel u ukupnim investicijama RH u %	Index 2015.=100,0	
1. Bjelovarsko-bilogorska	136	1,1	161	0,6	76,5	1,2
2. Brodsko-posavska	180	1,5	386	1,5	89,2	2,1
3. Dubrovačko-neretvanska	399	3,2	323	1,3	56,1	0,8
4. Grad Zagreb	4.177	33,9	9.578	38,0	98,3	2,3
5. Istarska	989	8,0	1.929	7,6	145,8	2,0
6. Karlovačka	303	2,5	316	1,3	98,4	1,0
7. Koprivničko-križevačka	175	1,4	818	3,2	248,4	4,7
8. Krapinsko-zagorska	245	2,0	488	1,9	90,0	2,0
9. Ličko-senjska	87	0,7	103	0,4	139,1	1,2
10. Međimurska	389	3,2	576	2,3	110,4	1,5
11. Osječko-baranjska	481	3,9	1.149	4,6	141,6	2,4
12. Požeško-slavonska	67	0,5	89	0,4	41,3	1,3
13. Primorsko-goranska	1.270	10,3	1.126	4,5	82,9	0,9
14. Sisačko-moslavačka	212	1,7	312	1,2	162,5	1,5
15. Splitsko-dalmatinska	1.255	10,2	1.712	6,8	90,6	1,4
16. Šibensko-kninska	168	1,4	685	2,7	313,4	4,1
17. Varaždinska	419	3,4	649	2,6	91,5	1,5
18. Virovitičko-podravska	82	0,7	275	1,1	185,4	3,3
19. Vukovarsko-srijemska	188	1,5	334	1,3	170,1	1,8
20. Zadarska	342	2,8	778	3,1	56,7	2,3
21. Zagrebačka	742	6,0	3.439	13,6	98,6	4,6
UKUPNO RH	12.306	100,0	25.226	100,0	102,3	2,0

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**UDJEL BROJA PODUZETNIKA KOJI SU POSLOVALI S DOBITI I ONIH KOJI SU POSLOVALI S GUBITKOM
PO ŽUPANIJAMA U 2016. GODINI**

Tablica br. 25

ŽUPANIJA	Broj poduzetnika	Poduzetnici s dobiti		Poduzetnici s gubitkom	
		Broj	Udjel u RH u %	Broj	Udjel u RH u %
1. Bjelovarsko-bilogorska	1.776	1.302	1,7	474	1,2
2. Brodsko-posavska	1.849	1.355	1,8	494	1,3
3. Dubrovačko-neretvanska	3.783	2.478	3,2	1.305	3,4
4. Grad Zagreb	38.127	25.696	33,6	12.431	32,8
5. Istarska	9.984	5.790	7,6	4.194	11,1
6. Karlovačka	2.027	1.368	1,8	659	1,7
7. Koprivničko-križevačka	1.688	1.220	1,6	468	1,2
8. Krapinsko-zagorska	1.975	1.466	1,9	509	1,3
9. Ličko-senjska	765	535	0,7	230	0,6
10. Međimurska	2.983	2.210	2,9	773	2,0
11. Osječko-baranjska	4.764	3.283	4,3	1.481	3,9
12. Požeško-slavonska	828	562	0,7	266	0,7
13. Primorsko-goranska	9.689	6.241	8,2	3.448	9,1
14. Sisačko-moslavačka	1.925	1.272	1,7	653	1,7
15. Splitsko-dalmatinska	12.725	8.160	10,7	4.565	12,0
16. Šibensko-kninska	2.228	1.325	1,7	903	2,4
17. Varaždinska	3.488	2.475	3,2	1.013	2,7
18. Virovitičko-podravska	1.000	697	0,9	303	0,8
19. Vukovarsko-srijemska	1.755	1.314	1,7	441	1,2
20. Zadarska	3.918	2.476	3,2	1.442	3,8
21. Zagrebačka	7.206	5.321	7,0	1.885	5,0
Ukupno RH	114.483	76.546	100,0	37.937	100,0

Izvor: Financijska agencija Zagreb

POKAZATELJI USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PODUZETNIKA PO ŽUPANIJAMA U 2016. GODINI

Tablica br. 26

ŽUPANIJA	Ukupni prihodi po zaposlenom (u kunama)	Neto dobit ili gubitak po zaposlenom (u kn)	Ekonomičnost poslovanja (u %)	Rentabilnost prometa neto (u %)	Rentabilnost ukupne imovine neto (u %)	Rentabilnost vlastitog kapitala (u%)
1. Bjelovarsko-bilogorska	483.395	9.205	102,62	1,90	1,77	5,63
2. Brodsko-posavska	518.241	8.718	102,40	1,68	1,51	6,83
3. Dubrovačko-neretvanska	519.234	12.536	103,68	2,41	0,98	2,63
4. Grad Zagreb	960.021	42.234	106,07	4,40	2,27	4,99
5. Istarska	653.311	25.776	105,15	3,95	1,73	4,69
6. Karlovačka	552.589	37.755	109,55	6,83	5,95	13,00
7. Koprivničko-križevačka	619.212	25.789	105,42	4,16	3,47	8,12
8. Krapinsko-zagorska	572.458	27.507	106,15	4,81	4,79	13,26
9. Ličko-senjska	496.183	30.293	108,03	6,11	3,30	9,39
10. Međimurska	469.436	19.505	105,13	4,15	3,66	8,72
11. Osječko-baranjska	641.014	13.301	102,85	2,07	1,55	5,57
12. Požeško-slavonska	433.765	10.451	103,23	2,41	1,86	6,00
13. Primorsko-goranska	580.831	19.775	104,56	3,40	2,27	6,26
14. Sisačko-moslavačka	536.845	171	100,63	0,03	0,03	0,11
15. Splitsko-dalmatinska	579.682	15.191	103,84	2,62	1,57	5,75
16. Šibensko-kninska	489.798	-11.002	98,83	-2,25	-0,89	-3,24
17. Varaždinska	580.347	15.086	103,31	2,60	2,46	7,89
18. Virovitičko-podravska	491.347	13.731	103,62	2,79	1,97	5,11
19. Vukovarsko-srijemska	741.821	29.807	105,01	4,02	4,04	11,03
20. Zadarska	586.524	22.724	104,96	3,87	1,88	6,98
21. Zagrebačka	907.429	35.806	105,01	3,95	3,75	9,36
UKUPNO HRVATSKA	742.119	28.174	105,16	3,80	2,24	5,54

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**BROJ ZAPOSLENIH I PROSJEČNA MJESEČNA PLAĆA ZAPOSLENIH
KOD PODUZETNIKA U 2015. I 2016. GODINI PO ŽUPANIJAMA**

Tablica br. 27

R.B.	Županija	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih u 2015.	Broj zaposlenih u 2016.	Prosječna mjesečna plaća u 2015.	Prosječna mjesečna plaća u 2016.
1.	Bjelovarsko-bilogorska	1.776	13.143	13.530	3.691	3.790
2.	Brodsko-posavska	1.849	15.183	16.253	4.388	4.564
3.	Dubrovačko-neretvanska	3.783	19.205	19.692	4.963	5.233
4.	Grad Zagreb	38.127	311.115	324.866	5.951	6.000
5.	Istarska	9.984	45.883	48.363	5.083	5.261
6.	Karlovačka	2.027	15.621	16.337	4.545	4.779
7.	Koprivničko-križevačka	1.688	15.394	16.301	4.800	4.815
8.	Krapinsko-zagorska	1.975	18.121	19.309	4.270	4.354
9.	Ličko-senjska	765	3.977	4.150	3.861	4.043
10.	Međimurska	2.983	25.541	27.332	4.030	4.149
11.	Osječko-baranjska	4.764	34.916	37.966	4.068	4.134
12.	Požeško-slavonska	828	8.112	8.380	3.735	3.883
13.	Primorsko-goranska	9.689	57.556	60.244	4.935	5.032
14.	Sisačko-moslavačka	1.925	15.992	16.076	4.087	4.187
15.	Splitsko-dalmatinska	12.725	70.849	74.741	4.469	4.509
16.	Šibensko-kninska	2.228	11.008	11.706	4.410	4.827
17.	Varaždinska	3.488	38.436	40.519	4.044	4.152
18.	Virovitičko-podravska	1.000	7.445	7.898	3.556	3.639
19.	Vukovarsko-srijemska	1.755	16.409	17.438	3.605	3.783
20.	Zadarska	3.918	20.363	21.644	4.728	4.852
21.	Zagrebačka	7.206	47.338	50.365	5.023	5.183
	Ukupno RH	114.483	811.607	853.110	5.049	5.140

Izvor: Financijska agencija Zagreb

Zanimljivo je napomenuti da od ukupnog broja poduzetnika, njih čak 83,6% (95.652) sjedište imaju u gradovima, a tek 16,4% (18.831) u općinama, dakle u ruralnim područjima.

Od **853.110** zaposlenih (na bazi sati rada) kod poduzetnika RH čak 86,7% (739.966) radi u tvrtkama čije je sjedište u gradovima.

Neto plaća zaposlenih kod poduzetnika u gradovima iznosi 5.279 kuna, dok onih zaposlenih van gradova tek 4.232 kuna.

U apsolutnim pokazateljima iskazano, u Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji posluje 39,6% od ukupnog broja poduzetnika RH, a još je indikativniji podatak da je na tako, relativno malom prostoru, kod tih poduzetnika zaposleno 44,0% od ukupnog broja zaposlenih.

Nadalje, po broju poduzetnika slijede Splitsko-dalmatinska županija (11,1%), Istarska (8,7%) te Primorsko-goranska (8,5%).

Slijedeću skupinu čine županije s udjelom broja poduzetnika u rasponu od 1,5% (Koprivničko-križevačka) do 4,2% (Osječko-baranjska), a 3 su županije s manje od 1,0% ukupnog broja poduzetnika (Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska i Ličko-senjska).

Raspoređenost broja poduzetnika po županijama očekivano prati jednako takva raspoređenost zaposlenih.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji broj zaposlenih na bazi sati rada obveznika poreza na dobit je 17.438 što je za **6,3% više** u odnosu na 2015. godinu (16.409).

U ukupnom broju poduzetnika Republike Hrvatske Vukovarsko-srijemska županija participira s 1,5%, dok u ukupnoj zaposlenosti sudjeluje sa 2,0%.

Izneseni prikaz polarizacije hrvatskih poduzetnika i njihovih zaposlenih ublažava činjenica da se stvarna aktivnost poduzetnika ostvaruje na području širem od njihova administrativnog sjedišta.

Poznato je da su sjedišta velikih javnih državnih tvrtki kao i većih kompanija u pravilu u gradu Zagrebu, pa se njihovi financijski rezultati te zaposleni evidentiraju upravo u gradu Zagrebu, a ne i u ostalim županijama gdje se poslovne aktivnosti stvarno i ostvaruju.

Što se tiče pokazatelja **uspješnosti poslovanja** poduzetnika u RH ukupan prihod po zaposlenom u RH ostvaren je u iznosu od **742.119 kuna**, dok je u Vukovarsko-srijemskoj županiji ostvaren u iznosu od **741.821 kuna**, što je u rangu **prosjeaka RH**, a obrazloženje ovog podatka je u činjenici da je PPD Vukovar, koji ima velike prihode (i rashode istovremeno), a relativno mali broj zaposlenih, ima svoje sjedište u našoj Županiji.

Prema pokazatelju produktivnosti rada mjerenom neto dobiti (dobit manje gubici) po zaposlenom u 2016. godini očigledno je da se stanje u gospodarstvu značajno popravilo jer samo u jednoj županiji (Šibensko-kninska) je zabilježen neto gubitak po zaposlenom, za razliku od prethodnih godina, kada je takvih županija bilo po nekoliko.

Prema pokazatelju ukupne ekonomičnosti poslovanja, prihodi su bili veći od rashoda u svim županijama i gradu Zagrebu osim kod Šibensko-kninske županije.

Vukovarsko-srijemska županija se sa **29.807 kuna neto dobiti po zaposlenome** nalazi u grupi od 5 županija kojima je ovaj pokazatelj iznad prosječne veličine.

3.6. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA REPUBLIKE HRVATSKE I VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

3.6.1. Vanjskotrgovinska razmjena Republike Hrvatske u 2016. godini

Što uspješnije uključivanje u međunarodnu robnu razmjenu, zasnovano na ekonomskim načelima tržišne ekonomije, predstavlja stratešku zadaću svakog gospodarstva. To podrazumijeva izvoz konkurentnih, tržištu prihvatljivih proizvoda i usluga na profitabilnoj osnovi sa stalnim nastojanjima da se u konačnici ostvari pozitivna bilanca u vanjskotrgovinskoj razmjeni.

Gospodarski rast nije moguć ako su proizvođači ograničeni samo na domaće tržište, što se posebno odnosi na zemlje s malim tržištem kao što je Republika Hrvatska. S tim u vezi, gospodarski rast RH i izgledi za otvaranje radnih mjesta vezani su za proizvodnju roba i usluga, a time i više nego ikada prije, za izvoz odnosno globalnu ekonomiju.

Izvori podataka za statistiku robne razmjene s inozemstvom jesu jedinstvene carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Državni zavod za statistiku preuzima od Carinske uprave RH kontrolirane jedinstvene carinske deklaracije i dalje ih statistički obrađuje i objedinjuje poštujući osnovne metodološke preporuke Statističkog ureda UN-a. U podatku o robnoj razmjeni s inozemstvom uključeni su izvoz i uvoz prema osnovi unutarnje i vanjske proizvodnje i to na bruto osnovi.

Statistika robne razmjene s inozemstvom obuhvaća svu robu koja se izvozi iz zemlje, odnosno uvozi u zemlju. Iskazuju se stvarno postignute vrijednosti u vrijeme kad su poslovi zaključeni (fakturna vrijednost), koje se preuzimaju na osnovi isporuke na hrvatskoj granici. Izvozne vrijednosti obračunavaju se prema paritetu fob (franco brod), a uvozne prema paritetu cif (cijena sa osiguranjem i vozarinom).

Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, 1. srpnja 2013., statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dva različita izvora: Intrastatova obrasca za statistiku robne razmjene između zemalja članica EU (Intrastat) i jedinstvene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene sa zemljama nečlanicama EU (Extrastat).

VRIJEDNOST ROBNE RAZMJENE REPUBLIKE HRVATSKE

Tablica br. 28

u mil. EUR-a

Godina	Izvoz	Uvoz	Pokrivenost uvoza izvozom	Deficit
2008.	9.585,1	20.817,1	46,0	-11.232,0
2009.	7.529,4	15.220,1	49,5	-7.690,7
2010.	8.905,2	15.137,0	58,8	-6.231,8
2011.	9.582,2	16.281,1	58,8	-6.699,0
2012.	9.628,5	16.215,9	59,4	-6.587,4
2013.	9.589,4	16.527,9	58,0	-6.938,5
2014.	10.368,8	17.129,4	60,5	-6.760,6
2015.	11.527,9	18.482,9	62,4	-6.955,0
2016.	12.320,6	19.686,8	62,6	-7.366,2

Izvor : HGK

Podaci za nekoliko prethodnih godina jasno ukazuju na trend kontinuiranog rasta izvoza, osobito nakon ulaska RH u EU.

Isto tako, vidljiv je i trend rasta uvoza, ali manjim intenzitetom od izvoza, tako da je **pokrivenost uvoza izvozom** sa **46% iz 2008. godine** značajno porasla i u protekloj godini dostigla stopu **od 62,6%**.

Ovdje treba naglasiti bitnu činjenicu da je često puta rast uvoza posljedica nabavke komponenti nužnih za realizaciju izvoza.

U RH do 2009. godine pokrivenost uvoza izvozom je bila ispod 50%, a od 2010. godine pokrivenost prelazi 50%, pa tako pokrivenost uvoza izvozom u 2012. god. iznosi 59,4%, u 2013. godini 58,0%, u 2014. godini 60,5%, a u 2015. iznosi 62,4%.

Bilanca vanjskotrgovinske razmjene govori da je u 2016. godini **izvezeno** roba u vrijednosti **12,32 mlrd. eura**, dok je u isto vrijeme **uvezeno** roba u vrijednosti **19,69 mlrd. eura**, što znači da je ostvaren negativni efekt u iznosu od 7,37 mlrd. eura.

Pokrivenost uvoza izvozom na razini RH u 2016. godini dostigla je stopu od 62,6%.

Prema najnovijim podacima Državnog zavoda za statistiku pozitivni trendovi vanjskotrgovinske razmjene su nastavljeni i u prvoj polovici 2017. godine, pa je tako vrijednost izvoza u prvih šest mjeseci iznosila 49,9 mlrd. kuna (rast od 14,5% u odnosu na prethodnu godinu), dok je vrijednost uvoza bila 80,6 mlrd. kuna što predstavlja rast od 11,8% u odnosu na 2015. godinu. Vidljivo je dakle da i dalje rastu i uvoz i izvoz, ali i da izvoz raste po dosta višim stopama.

ROBNA RAZMJENA REPUBLIKE HRVATSKE, ŽUPANIJA I NUTS-2 REGIJA

Tablica br. 29

Županija	Vrijednosti, 000HRK			Udio u RH, %		Najvažnija izvozna tržišta i njihov udio u ukupnom izvozu županije u %		
	Izvoz	Uvoz	Saldo robne razmjene	Izvoz	Uvoz	1.	2.	3.
Republika Hrvatska	92.763.217	148.474.542	-55.711.325	100,0	100,0	Italija 13,7	Slovenija 12,5	Njemačka 11,8
Kontinentalna Hrvatska	68.620.030	117.788.782	-49.168.752	74,0	79,3	Slovenija 13,4	Njemačka 13,2	BiH 10,4
Grad Zagreb	30.636.825	74.099.101	-43.462.276	33,0	49,9	Slovenija 16,1	BiH 13,9	Njemačka 8,4
Zagrebačka	5.002.785	14.349.313	-9.346.528	5,4	9,7	Slovenija 20,1	Italija 12,0	Njemačka 10,6
Krapinsko-zagorska	3.426.398	2.638.712	787.686	3,7	1,8	Slovenija 22,1	Njemačka 17,8	Austrija 11,7
Varaždinska	7.110.719	7.266.130	-155.411	7,7	4,9	Njemačka 22,3	Austrija 19,3	Italija 11,2
Koprivničko-križevačka	2.337.560	1.885.632	451.928	2,5	1,3	Njemačka 14,2	BiH 10,2	Italija 8,8
Međimurska	4.155.733	3.425.117	730.616	4,5	2,3	Njemačka 32,5	Austrija 15,7	Slovenija 9,9
Bjelovarsko-bilogorska	1.042.190	1.371.123	-328.933	1,1	0,9	Slovenija 18,8	Italija 16,9	BiH 15,3
Virovitičko-podravska	1.100.682	625.460	475.222	1,2	0,4	Italija 19,2	Njemačka 17,2	Austrija 9,7
Požeško-slavonska	830.423	558.424	271.999	0,9	0,4	Italija 32,5	Njemačka 22,2	BiH 10,5
Brodsko-posavska	1.897.172	1.342.377	554.795	2,0	0,9	Italija 19,4	UK 15,7	Njemačka 11,0
Osječko-baranjska	4.263.622	3.922.515	341.107	4,6	2,6	Njemačka 13,7	BiH 11,8	Mađarska 11,2
Vukovarsko-srijemska	1.361.336	2.632.845	-1.271.509	1,5	1,8	Njemačka 18,9	Italija 15,9	BiH 13,3
Karlovačka	2.422.695	1.863.829	558.866	2,6	1,3	SAD 35,0	Njemačka 9,4	Švicarska 9,0
Sisačko-moslavačka	3.031.890	1.808.204	1.223.686	3,3	1,2	Austrija 22,8	Italija 12,4	Slovenija 11,0
Jadranska Hrvatska	14.703.031	20.588.852	-5.885.821	15,9	13,9	Italija 27,2	Slovenija 13,0	Njemačka 8,3
Primorsko-goranska	3.589.991	6.642.659	-3.052.668	3,9	4,5	Italija 24,4	Slovenija 15,6	BiH 13,8
Ličko-senjska	231.931	107.494	124.437	0,3	0,1	Italija 41,2	Austrija 12,4	Njemačka 10,8
Zadarska	1.711.069	1.693.168	17.901	1,8	1,1	Italija 19,4	Njemačka 15,5	Slovenija 14,6
Šibensko-kninska	371.808	463.361	-91.553	0,4	0,3	Njemačka 23,8	BiH 17,2	Norveška 17,1
Splitsko-dalmatinska	3.512.744	4.967.686	-1.454.942	3,8	3,3	Italija 23,6	Slovenija 13,0	Maršalovi otoci 8,8
Istarska	5.084.365	6.160.731	-1.076.366	5,5	4,1	Italija 35,8	Slovenija 11,9	Nizozemska 9,4
Dubrovačko-neretvanska	201.123	553.753	-352.630	0,2	0,4	BiH 13,7	Izrael 12,6	Njemačka 10,3
Neraspoređeno	9.440.156	10.096.907	-656.751	10,2	6,8	Italija 21,6	Nizozemska 10,2	Španjolska 6,8

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada:HGK

Kada se analiziraju podaci o robnoj razmjeni roba po županijama, treba imati na umu da se ti podaci prate prema sjedištu uvoznika i izvoznika i kao takvi ne

predstavljaju uvijek reprezentativni podatak o gospodarskoj aktivnosti u smislu robne razmjene za neku od županija.

Italija, Njemačka, Slovenija, BiH i Austrija su najveća izvozna tržišta Republike Hrvatske i većine županija, i na ta tržišta plasirano je oko 54% robnog izvoza.

Kada se govori o vanjskotrgovinskoj razmjeni na razini RH svakako treba jačati administrativnu sposobnost institucija sustava, uvažavajući sve principe liberalnog tržišta, koje će svojim radom doprinijeti da se taj nepovoljni odnos promijeni u korist izvoza, prije svega, onih roba koje kvalitetom odskoču od uvezenih te na taj način ćemo jačati domaću proizvodnju, a i sačuvati radna mjesta.

3.6.2. Vanjskotrgovinska razmjena na razini Vukovarsko-srijemske županije

Poduzetnici Vukovarsko-srijemske županije su tijekom 2016. godine izvezli dobara u vrijednosti od **1,36 mlrd. kuna (180,8 mil. eura)** i istovremeno **uvezli** dobara za **2,63 mlrd. kuna (349,1 mil. eura)**, što znači da je ostvaren negativni saldo robne razmjene od 168,3 mil. eura ili 1,27 mlrd. kuna.

U ukupnom izvozu Republike Hrvatske Županija participira u kontinuitetu sa 1,5 do 1,7%, dok se udio u ukupnom uvozu smanjio sa 2,5% od prije dvije godine na 1,8% u ovoj godini.

Vrijednost izvoza po stanovniku u VS Županiji iznosi 1.068 eura.

Najznačajnija izvozna tržišta za poduzetnike naše Županije su Njemačka (18,8%), Italija (15,8%), Bosna i Hercegovina (13,3%), Slovenija (8,1%), itd.

Kod uvoza je situacija nešto drugačija i tijekom 2016. godine najznačajniji partneri naših uvoznika su dolazili iz Mađarska (35,1%), Austrije (20,4%), Njemačke (11,1%), Italije (8,8%), Srbije (5,0%), itd.

UVOZ I IZVOZ VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

Tablica br. 30

(u tisućama kuna)

Naziv	2015.	2016.	Index
Izvoz	2.408.769	2.366.767	98,3
Uvoz	627.566	2.939.030	468,3
Saldo	1.781.204	-572.262	

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada:HGK

ROBNA RAZMJENA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE

Tablica br. 31

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.*
Robni izvoz,000 EUR	154.880	159.251	163.761	184.136	187.314	180.772
Robni uvoz, 000 EUR	179.882	214.777	272.401	420.900	397.325	349.099
Saldo robne razmjene, mil EUR	-25.002	-55.526	-108.640	-236.764	-210.011	-168.327
Udio izvoza županije u izvozu RH, %	1,6	1,7	1,7	1,8	1,6	1,5
Udio uvoza županije u uvozu RH, %	1,1	1,3	1,6	2,5	2,1	1,8
Rang u RH po vrijednosti izvoza	15.	16.	15.	13.	15.	15.
Vrijednost izvoza per capita, EUR	865	897	931	1.062	1.107	1.068
Rang u RH po izvozu per capita	17.	18.	17.	16.	16.	17.

*izvoz per capita je izračunat po procjeni broja stanovnika za 2015. godinu
Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada:HGK

4. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD KAO KLJUČNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELJ

Bruto domaći proizvod (BDP) je sveobuhvatni i glavni makroekonomski pokazatelj, odnosno mjerilo gospodarske aktivnosti neke zemlje u određenoj godini. BDP predstavlja vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih unutar jedne zemlje, a uključuje vrijednost dobara i usluga proizvedenih i pomoću inozemnih faktora, ali proizvedenih u zemlji.

Ova makroekonomska veličina uistinu najbolje odražava kretanja u gospodarstvu jedne zemlje te najvjerođostojnije pokazuje stupanj razvijenosti neke regije, odnosno države u cjelini.

U RH BDP se objavljuje na razini države i na razini županija. BDP na razini županija pokazuje prostornu raspoređenost gospodarskih aktivnosti, a upravo analiza BDP po županijama najvjernije oslikava velike razlike u (ne)razvijenosti naših županija i regija.

Najnoviji podaci o BDP-u po stanovniku u Hrvatskoj govore da je isti 2014. godine iznosio **77.456 kuna** ili **10.252 eura**.

Gledajući po županijama **najviši BDP po glavi stanovnika** bio je u **Zagrebu 136.640 kunu** ili **18.147 eura**, dok je **najniži** bio tri puta manji, i to u **Virovitičko-podravskoj županiji** gdje je iznosio **43.145 kuna** ili **5.730 eura**.

Kontinentalna Hrvatska realizirala je u 2016. godini **223,1 mlrd. kuna**, te u ukupnom BDP-u RH participira sa gotovo 68,0%.

Jadranska Hrvatska je u istom razdoblju ostvarila BDP u iznosu od **105,00 mlrd. kuna**, a u ukupnom BDP-u participira sa 32,0%.

PREGLED BDP-a PO ŽUPANIJAMA OD 2008.-2014. GODINE

Tablica br. 32

(prosječni tečaj EUR-a za 2017g.)

Red br.	ŽUPANIJA	BDP/ST 2008.	BDP/ST 2009.	BDP/ST 2010.	BDP/ST 2011.	BDP/ST 2012.	BDP/ST 2013.	BDP/ST 2014.	Indeks (2014) HR=100
1.	Zagrebačka	8.036	7.803	7.164	7.494	7.791	7.781	7.972	77,8
2.	Krapinsko-zagorska	7.377	6.576	6.085	6.196	6.246	6.380	6.606	59,1
3.	Sisačko-moslavačka	8.432	8.325	8.362	8.451	8.148	7.842	7.482	73,0
4.	Karlovačka	8.451	7.634	7.404	7.677	7.621	7.763	7.705	75,1
5.	Varaždinska	9.404	8.834	8.209	8.125	8.300	8.415	8.532	83,2
6.	Koprivničko-križevačka	9.730	9.371	8.086	8.318	9.156	8.768	8.649	84,4
7.	Bjelovarsko-bilogorska	8.255	7.677	6.720	6.901	6.879	6.838	7.082	69,1
8.	Primorsko-goranska	12.680	12.305	12.343	12.441	13.110	12.930	12.672	123,6
9.	Ličko-senjska	9.725	8.707	8.276	8.486	7.764	7.841	7.899	77,0
10.	Virovitičko-podravska	7.485	6.399	5.869	6.255	6.199	6.043	5.711	55,7
11.	Požeško-slavonska	6.750	6.229	6.053	6.102	6.101	6.102	5.885	57,4
12.	Brodsko-posavska	6.183	5.606	5.357	5.463	5.853	5.858	5.717	55,8
13.	Zadarska	9.051	8.388	8.182	7.978	8.169	8.173	8.278	80,7
14.	Osječko-baranjska	8.871	8.112	7.539	7.973	8.093	8.121.	8.124	79,2
15.	Šibensko-kninska	8.156	7.239	7.887	7.754	7.869	8.051	8.148	79,5
16.	Vukovarsko-srijemska	6.647	5.974	5.521	5.744	5.996	6.025	5.955	58,1
17.	Splitsko-dalmatinska	8.422	7.952	8.072	7.604	7.875	7.849	7.885	76,9
18.	Istarska	13.195	12.810	12.897	12.602	12.677	12.711	12.850	125,3
19.	Dubrovačko-neretvanska	10.601	9.990	10.457	9.408	9.861	9.969	10.278	100,2
20.	Međimurska	8.960	8.349	7.885	8.171	8.436	8.481	8.772	85,6
21.	Grad Zagreb	18.554	17.814	18.648	18.414	18.506	18.132	18.086	176,4
	REPUBLIKA HRVATSKA	10.682	10.111	10.057	10.038	10.297	10.228	10.252	100,0

Izvor: Državni zavod za statistiku, HGK

*do 2010. god BDP izračunat je na bazi popisa stanovništva od 2001. god, dok za 2011. god izračunat je na bazi popisa od 2011. godine

Državni zavod za statistiku objavljuje u kontinuitetu podatke o BDP-u, a u gornjoj tablici dati su pokazatelji za županije zaključni sa 2014. godinom.

Kao i kod drugih sličnih analiza, uočljiv je veliki raskorak u visini ostvarenog BDP, najrazvijeniji **Grad Zagreb ostvaruje BDP za 76,7% više** od državnog prosjeka, **Istarska županija za 25,3% više**, te **Primorsko-goranska koja ostvaruje BDP za 23,6% više** od državnog prosjeka.

Sve ostale županije znatno zaostaju za republičkim prosjekom, a pogotovo za najrazvijenijim županijama.

Vukovarsko-srijemska županija ostvaruje svega **58,1%** republičkog prosjeka, slično kao i ostale slavonske županije, što jasno ukazuje na nelogične strukturne odnose unutar nacionalnog gospodarstva i neuravnotežen regionalni razvoj.

**BRUTO DOMAĆI PROIZVOD ZA REPUBLIKU HRVATSKU U TEKUĆIM CIJENAMA
(ESA 2010) PO ŽUPANIJAMA u tisućama kuna**

Tablica br. 33

Županija	2008.	2014.	Stopa 2014./2008. u %
Republika Hrvatska	347.685.002	328.109.379	-5,6
Kontinentalna Hrvatska	236.495.918	223.101.111	-5,7
Grad Zagreb	111.041.765	109.098.168	-1,8
Zagrebačka	19.458.139	19.169.563	-1,5
Krapinsko-zagorska	7.070.088	6.489.203	-8,2
Varaždinska	11.916.147	11.175.354	-6,2
Koprivničko-križevačka	8.049.434	7.419.887	-7,8
Međimurska	7.539.679	7.493.343	-0,6
Bjelovarsko-bilogorska	7.027.915	6.178.567	-12,1
Virovitičko-podravska	4.522.831	3.540.223	-21,7
Požeško-slavonska	4.016.308	3.332.090	-17,0
Brodsko-posavska	7.540.911	6.647.578	-11,8
Osječko-baranjska	20.697.689	18.303.414	-11,6
Vukovarsko-srijemska	9.243.619	7.783.581	-15,8
Karlovačka	8.040.041	7.213.174	-10,3
Sisačko-moslavačka	10.331.352	9.256.966	-10,4
Jadranska Hrvatska	111.189.084	105.008.268	-5,6
Primorsko-goranska	28.945.151	28.123.012	-2,8
Ličko-senjska	3.581.605	2.898.250	-19,1
Zadarska	11.785.750	10.713.581	-9,1
Šibensko-kninska	6.779.187	6.490.366	-4,3
Splitsko-dalmatinska	29.770.842	27.084.058	-9,0
Istarska	20.577.258	20.200.702	-1,8
Dubrovačko-neretvanska	9.749.291	9.498.300	-2,6

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada HGK

**BRUTO DOMAĆI PROIZVOD PO STANOVNIKU ZA REPUBLIKU HRVATSKU
U TEKUĆIM CIJENAMA(ESA 2010) PO ŽUPANIJAMA, u kunama**

Tablica br. 34

Županija	2008.	2014.	Stopa 2014./2008. u %
Republika Hrvatska	80.653	77.456	-4,0
Kontinentalna Hrvatska	81.624	78.779	-3,5
Grad Zagreb	141.756	136.640	-3,6
Zagrebačka	61.927	60.229	-2,7
Krapinsko-zagorska	52.606	49.906	-5,1
Varaždinska	67.195	64.458	-4,1
Koprivničko-križevačka	68.593	65.342	-4,7
Međimurska	66.255	66.271	0,0
Bjelovarsko-bilogorska	57.212	53.502	-6,5

Virovitičko-podravska	51.846	43.145	-16,8
Požeško-slavonska	50.023	44.458	-11,1
Brodsko-posavska	46.664	43.191	-7,4
Osječko-baranjska	66.903	61.380	-8,3
Vukovarsko-srijemska	50.264	44.993	-10,5
Karlovačka	60.598	58.213	-3,9
Sisačko-moslavačka	57.708	56.529	-2,0
Jadranska Hrvatska	78.662	74.789	-4,9
Primorsko-goranska	97.245	95.743	-1,5
Ličko-senjska	67.601	59.680	-11,7
Zadarska	70.233	62.540	-11,0
Šibensko-kninska	60.711	61.561	1,4
Splitsko-dalmatinska	65.540	59.573	-9,1
Istarska	99.119	97.083	-2,1
Dubrovačko-neretvanska	80.200	77.652	-3,2

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada HGK

5. EVIDENTIRANE NEIZMIRENE OBVEZE GRAĐANA I POSLOVNIH SUBJEKATA

Insolventnost, odnosno nemogućnost izmirenja stvorenih obveza od strane poslovnih subjekata i građana, veliki je uteg i specifičnost hrvatskog gospodarstva.

Iako se posljednjih godina različitim mjerama i zakonskim aktima pokušavalo sanirati postojeće stanje, još uvijek se u blokadi nalazi gotovo 27.000 poslovnih subjekata i preko 325.000 građana.

Ovakvo stanje usporava i guši gospodarsku aktivnost, remeti novčane tokove, izaziva nepovjerenje investitora i svakako je problem o kojem itekako treba voditi računa kada se govori o oporavku gospodarstva.

BROJ INSOLVENTNIH PRAVNIH OSOBA, BROJ ZAPOSLENIH U TIM PRAVNIM OSOBAMA I IZNOS NJIHOVIH NEPODMIRENIH OBVEZA S 30.06.2017.GODINE

Tablica br. 35

Prostorne jedinice	Broj pravnih osoba	Index 30.06.2017./ 30.06.2016.	Broj zaposlenih	Index 30.06.2017./ 30.06.2016.	Iznos nepodmirenih obveza (u 000 kn)	Index 30.06.2017./ 30.06.2016.
VSŽ	159	80,7	255	81,2	98.428	90,7
RH	9.877	75,5	11.328	88,9	9.869.269	78,7

Izvor: Financijska agencija, Zagreb 2017.

BROJ INSOLVENTNIH OBRTA, BROJ ZAPOSLENIH U TIM OBRTIMA I IZNOS NJIHOVIH NEPODMIRENIH OBVEZA NA DAN 30.06.2017.GODINE

Tablica br. 36

Prostorne jedinice	Broj fizičkih osoba	Index 30.06.2017./ 30.06.2016.	Broj zaposlenih	Index 30.06.2017./ 30.06.2016.	Iznos nepodmirenih obveza (u 000 kn)	Index 30.06.2017./ 30.06.2016.
VSŽ	774	88,4	395	87,4	302.090	85,9
RH	16.928	93,4	9.293	91,4	5.827.299	90,6

Izvor: Financijska agencija, Zagreb 2017. godine

BROJ BLOKIRANIH GRAĐANA I IZNOS NJIHOVIH NEPODMIRENIH OBVEZA S 30.06.2017.GODINE

Tablica br. 37

Prostorne jedinice	Broj stanovnika*	Broj blokiranih građana	Udio blokiranih građana u broju stanovnika u %	Ukupni dug u 000 kn
VSŽ	179.521	14.006	7,80	1.274.822
RH	4.284.889	325.009	7,59	42.177.391

Izvor: Financijska agencija Zagreb

*Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011.

Na dan **30.06. 2017.** godine broj blokiranih poduzetnika u **Županiji je 159**, iznos njihovih **nepodmirenih obveza je 98,4 mil. kuna** i u njima je zaposleno **255 radnika**.

Istodobno u RH je blokirano je 9.877 pravnih osoba, a iznos njihovih nepodmirenih obveza je 9,87 mlrd. kuna, a u njima je zaposleno 11.328 radnika.

Što se tiče fizičkih osoba - obrtnika, u **Županiji ih je blokirano 36% ili točnije 774**, a iznos njihovih **nepodmirenih obveza je 302,1 mil. kuna**, i kod njih je **uposleno 395 radnika**.

U RH broj insolventnih fizičkih osoba - obrtnika je **16.928**, a nepodmirene obveze tih poduzetnika iznose **5,8 mlrd. kuna**, i u njima je zaposleno **9.293 radnika**.

Da bi ova analiza bila potpuna, potrebno je iznijeti i podatke o broju insolventnih, odnosno blokiranih, obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Takvih je na razini države 938 i blokirani su za iznos od 414,6 milijuna kuna.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji blokirano je ukupno **144** obiteljska poljoprivredna gospodarstva i to za iznos od **43,8 milijuna kuna**.

Poseban problem kada govorimo o insolventnim poslovnim subjektima u RH su poslovni subjekti, dakle pravne i fizičke osobe koje obavljaju određenu djelatnost, a nemaju zaposlenih osoba.

Za potvrdu ove konstatacije govori podatak da je na dan 31.12.2016. godine, od 114.483 poduzetnika obveznika plaćanja poreza na dobit i predaje godišnjih financijskih izvješća, čak 34.508 njih poslovalo a da nisu imali zaposlenih radnika.

Takvi poduzetnici u dobroj mjeri generiraju i nelikvidnost sustava, odnosno u dobroj mjeri su upravo to tvrtke koje su insolventne, pa tako od 9.877 insolventnih tvrtki u RH na dan 30. Lipnja 2017.g., njih čak 5.784 nema zaposlenih i od 16,5 mlrd. kuna blokada oni participiraju s 10,2 mlrd. kuna.

I iz naprijed evidentiranih pokazatelja sasvim je razvidno je da u blokiranim pravnim i fizičkim osoba u velikom dijelu nema zaposlenih radnika.

U Županiji je na dan 30.06.2017.g. broj blokiranih pravnih osoba bez zaposlenih 85, što je 53,4% od blokiranih pravnih osoba. Ove pravne osobe blokirane su u visini 81,9 mil. kn što je 83,3% ukupno neizmirenih obveza.

Isto tako, u Županiji je 489 fizičkih osoba - obrta bez zaposlenih ili 63%, oni su blokirani u iznosu od 218,5 mil. kn odnosno 72,3% od ukupnih blokada.

U gospodarskoj praksi moguće je poslovanje bez zaposlenih, to nije samo specifičnost našeg gospodarstva nego je to praksa i u europskim zemljama, ali zakonskim rješenjima je nužno spriječiti i sankcionirati svjesno stvaranje poslovnih gubitaka i neizmirivanje dospjelih obveza.

6. ZAPOSLENOST I NEZAPOSLENOST U REPUBLICI HRVATSKOJ I I VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI

Prema podacima HZZ-a i HZMO-a koji se baziraju na administrativnim izvorima, 2016. godine je u RH prosječno bilo **1.696.695 aktivnih stanovnika**, što je 0,01% manje u odnosu na prosjek 2015. godine.

Godišnji prosjek registriranog broja zaposlenih u 2016.g. bio je **1.454.834**, što je za 0,02% više nego u prethodnoj godini.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, od 1.390.419 prosječno zaposlenih u 2016. godini, u pravnim osobama je evidentirano u prosjeku 1.177.004, u obrtu i slobodnim zanimanjima 193.524, dok je osiguranika poljoprivrednika u prosjeku bilo 19.891.

Najveće relativno smanjenje je zabilježeno kod individualnih poljoprivrednika – 6,2 %, zatim kod obrtnika i slobodnih profesija – 0,3%, dok je kod pravnih i fizičkih osoba zabilježeno povećanje od 0,1 %.

Prema područjima Nacionalne klasifikacije djelatnosti najveći broj zaposlenih osoba je bio u prerađivačkoj industriji (236.722 ili 17%), trgovini na veliko i malo, popravku vozila i motocikala (215.736 ili 15,5%), javnoj upravi i obrani te obaveznom socijalnom osiguranju (114.962 ili 8,3%), obrazovanju (108.523 ili 7,8%), te djelatnostima zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (98.690 ili 7,1%).

Prosječna registrirana nezaposlenost značajno se smanjila u 2016. godini, a u odnosu na 2015. godinu broj nezaposlenih je bio u prosjeku manji za 44.046 osoba ili 15,4%.

U apsolutnim brojkama to znači da se 285.906 prosječno nezaposlenih osoba iz 2014. godine smanjio na 241.860 **nezaposlenih osoba prosječno u 2016. godini.**

Pod utjecajem ovih trendova i prosječna godišnja stopa registrirane nezaposlenosti se smanjila sa 16,7 % na 14,3 % u 2016. godini.

Na dan **31.12. 2016. g.** na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje je bilo evidentirano 236.617 **nezaposlenih osoba**, što je za 17,1% manje nego u prosincu prethodne godine.

Slični trendovi pada nezaposlenosti su nastavljeni i tijekom 2017. godine pa je na razini RH na dan **31.07.2017.** godine evidentirano **170.127 nezaposlenih osoba** ili **21,6% manje** nego na isti dan prošle godine.

Za prikaz stopa nezaposlenosti po županijama korišteni su podaci osiguranicima mirovinskog osiguranja – zaposlenim osobama evidentiranim u HZMO, te podaci o nezaposlenim osobama sa Zavoda za zapošljavanje.

Prema toj metodologiji, prosječna stopa nezaposlenosti na državnoj razini iznosila je 14,3%, što je 14,37% manje nego prethodne godine, pri čemu je nezaposlenost u devet županija (Istarska 6,1%, Grad Zagreb 7,0%, Varaždinska 8,5%, Primorsko goranska 10,4%, Međimurska 10,5%, Zadarska 12,2%, Dubrovačko neretvanska 13,6%, Krapinsko-zagorska 12,6 % i Koprivničko-križevačka 12,9%) bila niža od državnog prosjeka, a u svim ostalim županijama viša.

Najviša stopa nezaposlenosti je zabilježena u Sisačko-moslavačkoj županiji (29,8%), dok je po ovoj metodologiji u **Vukovarsko srijemskoj županiji stopa nezaposlenosti iznosila 26,6%.**

Za istaknuti je da je prosječna stopa nezaposlenosti u 2016. godini u svim županijama manja nego prethodne godine.

Nezaposlenim osobama smatraju se osobe koje zadovoljavaju kriterije iz odredaba Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (čl. 7 i čl. 11.) tj. osobe sposobne ili djelomično sposobne za rad, u dobi od 15 do 65 godina koja nije u radnom odnosu te ako:

- ne ostvaruje mjesečni primitak odnosno dohodak od samostalne djelatnosti koja se povremeno obavlja prema propisima o porezu na dohodak, a koji je veći od najvišeg iznosa novčane naknade utvrđene člankom 35. ovog Zakona
- nema registrirano trgovačko društvo, drugu pravnu osobu odnosno nema većinski dio u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi
- nema registriran obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede ili šumarstva
- nije osigurana kao poljoprivrednik po propisima o mirovinskom osiguranju
- nije korisnik mirovine, osim korisnika koji ostvaruje pravo na invalidsku mirovinu na temelju profesionalne nesposobnosti za rad
- nije redoviti učenik ili student
- aktivno traži posao i raspoloživ je za rad

NEZAPOSLENE OSOBE PO KVALIFIKACIJAMA

Tablica br. 38

GODINA	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	Srednja škola za zanimanje do 3. godine i škola za KV i VKV	Srednja škola za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazija	Viša škola I. stupanj fakulteta i viši stručni studij	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat	Ukupno
2004.	890	5.321	9.065	4.283	326	277	20.162
2005.	825	5.207	8.352	4.296	304	276	19.260
2006.	810	5.021	7.605	4.273	304	267	18.280
2007.	809	5.227	6.613	4.152	341	269	17.411
2008.	729	4.875	6.206	4.135	367	276	16.588
2009.	709	5.305	6.748	4.611	453	363	18.189
2010.	714	5.373	7.314	5.047	567	475	19.490
2011.	648	5.077	7.279	4.842	588	491	18.925
2012.	655	5.469	8.116	5.912	754	709	21.615
2013.	656	5.646	8.355	6.481	803	668	22.629
2014.	520	4.856	6.751	5.414	741	696	18.978
2015.	433	4.368	5.782	4.825	687	627	16.722
2016.	346	3.709	4.745	4.148	682	576	14.206

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni uredi Vinkovci i Vukovar

Na kraju 2016.godine na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje evidentirano je 14.206 nezaposlenih osoba u Vukovarsko – srijemskoj županiji što je za 2.516 osoba ili **15,05% manje u odnosu na 2015.godinu.**

Broj nezaposlenih osoba i trendovi u 2017. godini ukazuju na nastavak smanjenja broja evidentiranih nezaposlenih osoba, osobito pod utjecajem sezonskog zapošljavanja, provedbe mjera aktivnog zapošljavanja te odseljavanja stanovništva.

Tako je na dan **31.07.2017. godine** u HZZ evidentirano **10.265 nezaposlenih** osoba u VS Županiji, a to je za **28,7% manje** u odnosu na srpanj 2016.g.

NEZAPOSLENOST U VUKOVARSKO – SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI U 2017. GODINI I USPOREDBA S ISTIM PERIODOM U 2016. GODINI

Tablica br. 39

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2017/2016 za isti period
1.	31.12. 2016.	14.206	-	-
2.	Siječanj 2017.	14.266	Index 2/1 100,42	83,59
3.	Veljača 2017.	14.096	Index 3/2 98,81	82,92
4.	Ožujak 2017.	13.288	Index 4/3 94,27	81,41
5.	Travanj 2017.	12.157	Index 5/4 91,49	81,10
6.	Svibanj 2017.	10.871	Index 6/5 89,42	78,82
7.	Lipanj 2017.	10.278	Index 7/6 94,55	78,01

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Nezaposlenost se u Vukovarsko – srijemskoj županiji u 2017. godini od mjeseca siječnja do lipnja kontinuirano smanjuje. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine nezaposlenost se smanjila te je krajem lipnja 2017. godine nezaposlenost manja za gotovo 22 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

NEZAPOSLENOST U PODRUČNOJ SLUŽBI VINKOVCI

Tablica br. 40

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2017/2016 za isti period
1.	31.12.2016.	10.241	-	-
2.	Siječanj 2017.	10.303	Index 2/1 100,61	84,15
3.	Veljača 2017.	10.126	Index 3/2 98,28	82,88
4.	Ožujak 2017.	9.546	Index 4/3 94,27	80,97
5.	Travanj 2017.	8.716	Index 5/4 91,31	80,18
6.	Svibanj 2017.	7.901	Index 6/5 90,65	78,73
7.	Lipanj 2017.	7.447	Index 7/6 94,25	76,91

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Vinkovci

NEZAPOSLENOST U PODRUČNOM UREDU VUKOVAR

Tablica br. 41

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2017/2016 za isti period
1.	31.12.2016.	3.965	-	-
2.	Siječanj 2017.	3.963	Index 2/1 99,95	82,02
3.	Veljača 2017.	3.970	Index 3/2 100,18	83,04
4.	Ožujak 2017.	3.742	Index 4/3 94,26	82,55
5.	Travanj 2017.	3.441	Index 5/4 91,96	83,50
6.	Svibanj 2017.	2.970	Index 6/5 86,31	79,07
7.	Lipanj 2017.	2.831	Index 7/6 95,32	81,07

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

NEZAPOSLENOST U REPUBLICI HRVATSKOJ U 2017. GODINI I USPOREDBA S ISTIM PERIODOM U 2016. GODINI

Tablica br. 42

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2016/2015 za isti period
1.	31.12.2016.	236.617	-	-
2.	Siječanj 2016.	244.134	Index 2/1 103,18	83,26
3.	Veljača 2016.	238.934	Index 3/2 97,87	82,55
4.	Ožujak 2016.	224.068	Index 4/3 93,78	81,07
5.	Travanj 2016.	204.316	Index 5/4 91,19	80,25
6.	Svibanj 2016.	180.733	Index 6/5 88,46	77,79
7.	Lipanj 2016.	169.188	Index 7/6 93,61	77,08

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Što se tiče stanja nezaposlenosti u RH za prvih 6 mjeseci 2017. godine, možemo konstatirati da je nezaposlenost konstantno opadala od siječnja pa sve do lipnja.

Na razini RH nezaposlenost u mjesecu lipnju 2017. godine je **pala za 22,92 % u odnosu na isti period protekle godine.**

7. OBRTNITVO U REPUBLICI HRVATSKOJ I VUKVOARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI

Zakon o obrtu propisuje da je obrt samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu s člankom 8. ovog Zakona od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Obrtnik u smislu ovoga Zakona je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba.

Obrti u smislu ovoga Zakona su:

1. slobodni obrti za obavljanje kojih se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit
2. vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži ispit o stručnoj osposobljenosti, vezani obrti za obavljanje kojih se traži odgovarajuća srednja

stručna sprema i vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži majstorski ispit

3. povlaštene obrti koje obrtnik smije obavljati samo na temelju povlastice, odnosno dozvole koju izdaje nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost propisana posebnim propisom ovisno o djelatnosti.

Za obavljanje slobodnih, vezanih i povlaštenih obrta obrtnik mora imati obrtnicu, a za obavljanje povlaštenih obrta mora imati i povlasticu, odnosno dozvolu. Sukladno Zakonu o obrtu (NN br. 143./13.), obrtnicu izdaje nadležni županijski ured na čijem području će biti sjedište obrta, a povlasticu nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost utvrđena posebnim propisima, ovisno o djelatnosti obrta.

Koncem 2016. godine, prema podacima Hrvatske obrtničke komore, **u RH je bilo aktivnih 75.861 obrta**, od čega je 73.962 bilo u radu, u 1.046 je privremeno bio obustavljen rad, dok je 853 obrta bilo registrirano, ali nisu otpočeli s radom.

Tijekom 2016. godine neprekidno je poslovalo 68.615 obrta, dok je sezonsko obavljanje djelatnosti evidentirano kod 7.246 obrtnika.

Nepovlaštenih obrta je bilo 74.046, a povlaštenih 1.815.

Najviše obrta je registrirano u Gradu Zagrebu – 12.218 (16,10%), zatim u Splitsko-dalmatinskoj županiji – 9.828 (12,9%), Primorsko-goranskoj županiji – 7.790 (10,3%), Istarskoj županiji – 7.184 (9,5%), te Zagrebačkoj županiji – 4.745 (6,3%).

Najmanje aktivnih obrta je bilo u Požeško-slavonskoj županiji – 871 (1,1%), zatim u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji – 1.046 (1,4%), u Ličko-senjskoj – 1.128 (1,5%) itd.

Iz ovih podataka je jasno da je broj aktivnih obrta u korelaciji sa veličinom županije, njenom gospodarskom snagom, te strukturom gospodarstva.

Ako gledamo **cehovski ustroj** u aktivnim obrtima prema oznaci glavne djelatnosti u sjedištu, **struktura na razini RH** izgleda kako slijedi:

- proizvodno zanatstvo 7.739 (10,2%)
- uslužno zanatstvo 28.536 (37,6%)
- ugostiteljstvo i turizam 12.331 (16,3%)
- trgovina 9.962 (13,1%)
- prijevoz osoba i stvari 7.417 (9,8%)
- ribarstvo, marikultura i poljodjelstvo 4.159 (5,5%)
- frizeri, kozmetičari, fitness 5.717 (7,5%)

U Vukovarsko-srijemskoj županiji je prema podacima Hrvatske obrtničke komore krajem prosinca bilo aktivnih **2.155 obrta**, što u odnosu na ukupan broj obrta u RH predstavlja **2,8%**.

U odnosu na prethodnu godinu **broj obrta je smanjen za čak 53**, a najviše ih se smanjilo u cehu trgovine u kome više ne posluje 23 obrtnika ili gotovo pola od ukupnog broja ugašenih obrta.

Prema **cehovskom ustroju u Županiji** je poslovalo :

- proizvodno zanatstvo 245 obrta (11,4%)
- uslužno zanatstvo 753 obrta (34,9%)
- ugostiteljstvo i turizam 289 obrta (13,4%)
- trgovina 294 obrta (13,6%)
- prijevoz osoba i stvari 119 obrta (5,5%)
- ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo 284 obrta (13,2%)
- frizeri, kozmetika, fitnes, njega tijela 171 obrta (7,9%)

2.155 obrta koncem 2016. godine je prema evidenciji HZMO zapošljavalo **3.805 radnika ili 1,8 radnika po obrtu.**

Istovremeno status radnika ili zaposlenika u navedenim obrtima imalo je i 2.193 vlasnika ili ortaka u obrtu, tako da se ukupan broj zaposlenih penje do 5.998 zaposlenih ili 2,78 po aktivnom obrtu.

U RH je ukupno u ovom segmentu gospodarstva, odnosno u 75.861 obrtu zaposleno 98.290 radnika plus 77.732 vlasnika ili ortaka, što čini ukupno 176.022 zaposlenih.

Ove brojke same po sebi govore o značaju obrtništva, kako u kontekstu intenziteta ukupnih gospodarskih aktivnosti, tako i u kontekstu ukupnog broja zaposlenih građana.

Fleksibilniji uvjeti za otvaranje obrta, porezno i sveukupno financijsko rasterećenje, te različiti oblici potpora s državne i lokalne razine, mjere su kojima se može pomoći obrtnicima da saniraju posljedice višegodišnje gospodarske krize koja je najsnažnije pogodila upravo ovaj sektor gospodarstva.

U tablici ispod prikazano je kretanje broja obrtnika po registriranim tijelima (Vukovar, Vinkovci, Županja, Ilok, Otok) kao i po pojedinim općinama odnosno naseljima od 2013. do kraja lipnja 2017. godine.

Najviše obrtnika, a prema podacima od 30.06.2017. bilježi Ispostava Vinkovci i to 862 ili 40,4%, Vukovar broji 545 odnosno 25,4%, Županja 513 ili 23,9,0%, Otok 118 ili 5,5% te Ilok 103 ili 4,8%.

REGISTRIRANI OBRTI – TRENDOVI 2013. – 30.06.2016.

Tablica br. 43

GRAD - OPĆINA - NASELJE	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	30.06.2016	30.06.2017.
Vukovar	469	458	429	426	420
1. Vukovar	457	447	419	415	410
2. Sotin	9	8	7	7	6
3. Lipovača	3	3	3	4	4
Bogdanovci	20	15	11	12	9
1. Bogdanovci	8	6	3	4	3
2. Petrovci	9	5	5	6	4

3. Svinjarevci	3	4	3	2	2
Borovo	51	46	42	45	42
Lovas	11	8	5	5	5
1. Lovas	6	5	3	3	3
2. Opatovac	5	3	2	2	2
Negoslavci	8	8	7	7	6
Tompojevci	19	17	20	19	18
1. Berak	5	5	6	6	6
2. Bokšić	2	2	1	1	1
3. Čakovci	3	3	4	4	3
4. Grabovo	0	0	0	0	0
5. Mikluševci	3	2	2	2	3
6. Tompojevci	6	5	7	6	5
Tovarnik	28	21	22	20	20
1. Ilača	12	9	9	7	8
2. Tovarnik	16	12	13	13	12
Trpinja	41	37	40	36	30
1. Bobota	8	7	8	8	8
2. Bršadin	11	12	10	7	5
3. Čelije	0	0	0	0	0
4. Ludvinci	0	0	1	1	1
5. Pačetin	5	5	4	3	4
6. Trpinja	14	10	12	12	9
7. Vera	3	3	5	5	3
UKUPNO SJEDIŠTE VUKOVAR	647	610	576	570	545
ISPOSTAVA VINKOVCI	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	30.06.2016.	30.06.2017.
Vinkovci	571	588	563	559	544
Andrijaševci	45	42	39	43	42
1. Andrijaševci	21	21	20	24	23
2. Rokovci	24	21	19	19	19
Ivankovo	92	96	91	100	101
1. Ivankovo	70	73	68	76	77
2. Prkovci	6	6	6	6	6
3. Retkovci	16	17	17	18	18
Jarmina	17	20	19	20	20
Markušica	16	15	12	13	14
1. Gaboš	3	4	3	4	4
2. Karadžičevo	2	2	1	1	1
3. Markušica	7	6	5	5	6
4. Ostrovo	4	3	3	3	3
5. Podrinje	0	0	0	0	0
Nuštar	52	51	44	47	49
1. Cerić	10	11	9	11	16
2. Marinci	2	3	3	5	5
3. Nuštar	40	37	32	31	28
Stari Jankovci	33	34	31	31	32
1. Novi Jankovci	7	7	8	9	10
2. Orolik	3	3	2	2	2
3. Slakovci	7	7	7	7	7

4. Srijemske Laze	1	2	1	1	1
5. Stari Jankovci	15	15	13	12	12
Stari Mikanovci	38	36	30	30	30
1. Novi Mikanovci	0	0	1	1	1
2. Stari Mikanovci	38	36	29	29	29
Tordinci	17	16	14	14	13
1. Antin	4	4	4	4	3
2. Korog	8	9	8	8	8
3. Mlaka Antinska	0	0	0	0	0
4. Tordinci	5	3	2	2	2
Vođinci	24	24	23	23	22
UKUPNO ISPOSTAVA VINKOVCI	905	922	866	880	867
ISPOSTAVA ŽUPANJA	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	30.06.2016.	30.06.2017.
Županja	187	221	207	206	203
Štitar	20	17	16	16	15
Babina Greda	34	41	37	39	39
Bošnjaci	27	37	35	35	33
Cerna	67	74	69	71	66
1. Cerna	60	66	62	64	60
2. Šiškovci	7	8	7	7	6
Drenovci	58	56	56	53	52
1. Drenovci	38	36	38	36	35
2. Posavski Podgajci	7	8	7	8	8
3. Rajevo Selo	5	5	5	3	4
4. Račinovci	7	6	5	5	4
5. Đurići	1	1	1	1	1
Gradište	23	24	22	22	20
Gunja	48	44	42	42	41
Vrbanja	47	53	48	47	44
1. Soljani	13	14	10	10	10
2. Strošinci	3	6	5	5	4
3. Vrbanja	31	33	33	32	30
UKUPNO ISPOSTAVA ŽUPANJA	511	567	532	531	513
ISPOSTAVA ILOK	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	30.06.2016.	30.06.2017.
1. Ilok	88	79	78	76	75
2. Bapska	19	16	16	15	14
3. Mohovo	4	4	4	4	4
4. Šarengrad	12	10	10	11	10
UKUPNO ISPOSTAVA ILOK	123	109	108	106	103
ISPOSTAVA OTOK	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	30.06.2016.	30.06.2017.
Otok	55	58	57	60	58
1. Komletinci	12	11	12	14	13
2. Otok	43	47	45	46	45

Privlaka	31	33	31	29	27
Nijemci	41	41	38	37	33
1. Apševci	1	2	2	2	2
2. Banovci	1	2	1	1	1
3. Donje Novo Selo	5	5	4	3	3
4. Đeletovci	7	6	5	4	4
5. Lipovac	6	5	5	5	5
6. Nijemci	17	16	16	17	13
7. Podgrađe	3	4	4	4	4
8. Vinkovački Banovci	1	1	1	1	1
UKUPNO ISPOSTAVA OTOK	127	132	126	126	118
UKUPNO ŽUPANIJA	2.313	2.340	2.208	2.213	2.146

Izvor: Ured državne uprave, Služba za gospodarstvo i imovinsko pravne poslove Vukovar

8. ZAKLJUČNO

Nakon šest godina kontinuiranog pada, Republika Hrvatska, a isto tako i Vukovarsko-srijemska županija, su u 2015. godini i 2016. godini konačno zabilježili pozitivnu stopu gospodarskog rasta.

Realni **BDP** je u 2016. godini porastao za 3,0% u odnosu na 2015. godinu.

I tijekom prve polovice 2017. godine gospodarstvo Republike Hrvatske je nastavilo rasti pa je za prvih šest mjeseci BDP rastao po stopi od 2,8%.

Zbog pada BDP-a u godinama krize, kumuliranog u postotku od 12,3%, jasno je da će nacionalnom gospodarstvu trebati duže vrijeme rasta po relativno visokim stopama, kako bismo se vratili na intenzitet gospodarskih aktivnosti iz vremena prije krize. Višegodišnji pad BDP-a je jednim dijelom bio posljedica globalne krize, ali još više rezultat neprovođenja ili nepravodobnog provođenja strukturnih reformi.

Gospodarstvo RH je dugo godina svoj rast temeljilo na osobnoj potrošnji, državnoj potrošnji i s tim u vezi, velikim investicijama u fiksni kapital, dakle dugotrajnu imovinu (cestogradnja, stanogradnja i dr.).

Pad kupovne moći građana i izostanak javne potrošnje zbog stalnog deficita u proračunu, dospijeće na naplatu kredita kojima je financirana osobna potrošnja a ne potencijalna konkurentnost gospodarstva, te nepovoljno poslovno okruženje za nove investicije, pogotovo u proizvodne djelatnosti, rezultirali su dramatičnim padom gospodarskih aktivnosti i vrlo sporim izlaskom iz krize koja je uslijedila.

Makroekonomski pokazatelji gospodarstva u RH za 2016. godinu, kao i pokazatelji uspješnosti za prva dva tromjesečja 2017. pokazuju gospodarski oporavak, ali intenzitet tog oporavka još uvijek nije dostatan da bi se oporavilo i tržište rada, značajnije porasla kupovna moć i rastao investicijski potencijal.

Ono što posebno ohrabruje jest činjenica da su najveći utjecaj na rast BDP-a imali prerađivačka industrija i povećani izvoz roba, ali i već tradicionalno stalni rast prihoda od turizma.

Kada ovim pokazateljima pridodamo sve intenzivnije i sve kvalitetnije povlačenje sredstava iz strukturnih fondova EU, značajno smanjenje godišnjeg deficita državnog proračuna, smanjenje javnog duga i oslobađanje proračunskih sredstava za provođenje strukturnih reformi, nije nerealno očekivati da bi stope gospodarskog rasta u narednim razdobljima mogle biti i veće od aktualnih.

Najnoviji podaci o BDP po županijama samo potvrđuju nastavak trenda nepovoljnijih omjera među županijama i prisutnost velikih razlika u razvijenosti.

Efikasno i strateški racionalno korištenje sredstava iz fondova EU moglo bi te razlike ublažiti u narednim godinama, ali pri tome je nužna pomoć i središnje države koja razvojne prioritete treba usmjeriti prema manje razvijenim županijama i regijama.

Pozitivni pomaci vidljivi su i gospodarstvu Vukovarsko-srijemske županije, a to se vidi iz slijedećih podataka:

- ukupni prihodi poduzetnika porasli su za 1,8% u odnosu na prethodnu godinu i što je bitno, rasli su u većem intenzitetu nego je rast ukupnih rashoda,
- ostvarena dobit razdoblja od 520 mil. kuna,
- prosječne mjesečne neto plaće radnika su zabilježile nominalni rast od 4,9%, i takav rast je povećao realnu kupovnu moć građana,
- pokazatelji uspješnosti poslovanja (produktivnost, ekonomičnost, rentabilnost) imaju trendove rasta u odnosu na prethodna razdoblja,
- broj zaposlenih kod poduzetnika na bazi sati rada se povećao na 17.438 ili 6,3% više nego ih je bilo tijekom 2015. godine;

No, i pored ovih dobrih pomaka i pokazatelja pred gospodarstvom Vukovarsko-srijemske županije, kao i drugih slavonskih županija su veliki izazovi budući da postojeća struktura gospodarskih aktivnosti nije u mogućnosti proizvesti željene i potrebne stope rasta .

U strukturi gospodarstva i dalje prevladavaju djelatnosti primarne proizvodnje i djelatnosti sa niskim stupnjem dodane vrijednosti, te trgovina i građevinarstvo kao djelatnosti koje je kriza osobito pogodila, a takva struktura, kao i uvođenje novih, potencijalno profitabilnijih djelatnosti, iziskuju duži vremenski rok.

Obrtništvo, vrlo značajan segment svakog razvijenog gospodarstva, najteže se nosilo sa izazovima krize i u tom je segmentu gospodarstva izgubljen ogroman broj radnih mjesta, a oporavak ide vrlo sporo.

Posljedica navedene strukture je premali broj zaposlenih u odnosu na raspoložive resurse, relativno male plaće i niska kupovna moć, što u konačnici ima izravan utjecaj na potrošnju i pokretanje novih investicijskih ciklusa.

Za izlazak iz stanja u kome se trenutno nalazimo nužno je pokrenuti nove investicijske cikluse.

Nužna poduzetnička infrastruktura postoji (poduzetničke zone, inkubatori, potporne institucije, prostorni planovi...), kapital po primjerenim uvjetima je sve dostupniji i ono na čemu svi moramo inzistirati jeste stvaranje povoljnog poduzetničkog okruženja i poticanje privatne inicijative i poduzetništva.

Županija raspolaže sa vrlo atraktivnim i trenutno vrlo aktualnim gospodarskim potencijalima (poljoprivredno zemljište, šume, nafta i zemni plin, prometni položaj, ljudski potencijali...).

Međutim, da bi ti resursi bili u funkciji razvoja, nužno ja da njima upravljaju ili gospodare zajednica ili poduzetnici koji će ih znati oplemeniti i usmjeriti u projekte od kojih će svi imati koristi – i država, i lokalna zajednica i poduzetnik.

Financijska i upravljačka decentralizacija s razine države, strateško promišljanje i stvaranje prostornih i infrastrukturnih pretpostavki na lokalnim

razinama, socijalno-gospodarski konsenzus i stvaranje općeg pozitivnog poslovnog okruženja, osnovne su pretpostavke za pokretanje novih investicijskih ciklusa.

Vrlo je bitno da potencijali kojima raspolaže VS Županija kao i sve druge slavonske županije budu valorizirani kao strateški resursi u okviru nacionalnog gospodarstva.

Takav pristup je pretpostavka za provedbu reindustrijalizacije u okvirima lokalnog gospodarstva, a što je ujedno i preduvjet za ravnomjerniji razvoj gospodarstva u cijeloj RH.

U konačnici može se zaključiti da je stanje u gospodarstvu Vukovarsko-srijemske županije značajno bolje nego prije tri ili više godina, ali da je i dalje vrlo složeno, te da je nužno pokrenuti nove investicijske cikluse, jačati konkurentnost lokalnih gospodarskih subjekata, poticati inovativnost i uvođenje novih tehnologija, ulagati u humani kapital, a sve sa ciljem da se izmjeni postojeća niskoakumulativna struktura gospodarstva u korist gospodarstva u kome će prevladavati djelatnosti sa visokom stopom dodane vrijednosti.

Oporavkom i razvojem gospodarstva stvorit će se pretpostavke za rješavanje gorućih društvenih i socijalnih problema u ovoj Županiji, od kojih su depopulacija i visoka stopa nezaposlenosti najznačajniji i najhitniji za rješavanje.